

Finansiell profil

Färgelanda kommun 2008–2010

KommunForskning
i Västsverige

Innehåll

Inledning – syftet med denna rapport.	2
Finansiell utveckling och ställning hos kommunerna i Västra Götalands och Hallands län 2008–2010	3
Så tolkar du den finansiella profilen!	14
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen.	15
Finansiell profil över kommunen 2008–2010.	16
55 finansiella profiler 2010	21
Finansiella nyckeltal 2010	27

Inledning – syftet med denna rapport

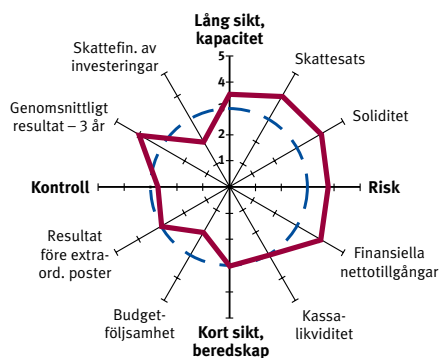
Syftet med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur 55 kommuner i Västra Götaland och Halland befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2008–2010.

I rapporten lämnas också värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 190 kommunerna som i dagsläget ingår i de län eller grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länen och riket.

Profilen är konstruerad i form av ett poläradiagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande

inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 14–15.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland och Halland har utvecklats finansiellt från 2008 till 2010. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också tabeller som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2008–2010. Den fokuse-

rar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland och Halland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är att detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomiskushållning och övriga kommuner i länen.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Halland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland och Halland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de ca 190 kommuner i de län eller grupper som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

I påföljande avsnitt redovisas samtliga finansiella profiler för alla kommuner i Västra Götaland och Halland under 2010. Allra sist i rapporten presenteras nyckeltal för samtliga kommuner avseende 2010.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell utveckling/ställning hos kommunerna i Västra Götalands och Hallands län 2008–2010

Med tanke på de mörka moln som målades upp för kommun- och landstingssektorn under 2008, har många kommuner i Västra Götaland och Hallands län kommit förvånansvärt helskinnade ur krisen under både 2009 och 2010. Många hade i bokslut 2010 ett gott eller tillfredsställande finansiellt handlingsutrymme inför framtiden.

Det genomsnittliga resultatet i förhållande till verksamhetens kostnader i gruppen blev 2,0% under 2010 och i genomsnitt för perioden 2008–2010 uppgick samma nyckeltal till 1,6%. 2010 års resultatnivå är ur ett resultatperspektiv att betrakta som god ekonomisk hushållning, medan det genomsnittliga resultatet för 2008–2010 på 1,6% är för svagt för att uppfylla god ekonomisk hushållning. En viktig förklaring till att resultatet stannade på 1,6% för perioden i länen var att det genomsnittliga resultatet under 2008 bara uppgick till 0,7%.

Syftet med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2008–2010 bland de 55 kommuner som ingår i Västra Götaland och Hallands län. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profilen som presenteras längre fram i denna rapport.

I rapporten lämnas värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 190 kommuner i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner ligger statistiskt nära riksgenomsnittet.

Resultat före extraordinära poster visar en negativ utveckling

Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera "resultat före extraordinära poster". Relateras det till verksamhetens kostnader kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör minst ligga runt 2% över en längre tidsperiod, för då

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Lidköping	-12,9	7,8	7,8	0,9
Mölndal	1,1	3,0	7,2	3,8
Stenungsund	0,8	5,9	6,4	4,4
Kungsbacka	2,3	4,4	5,7	4,1
Vara	2,4	2,5	5,6	3,5
Varberg	3,8	1,8	5,6	3,7
Göteborg	1,0	2,0	5,3	2,8
Laholm	0,0	3,2	5,1	2,8
Orust	-2,8	4,4	5,0	2,2
Halmstad	1,7	10,9	4,7	5,8
Alingsås	1,3	4,9	4,4	3,5
Ale	2,8	2,4	4,3	3,2
Härryda	1,2	2,2	3,9	2,4
Skövde	1,4	1,8	3,6	2,3
Munkedal	1,1	1,4	3,5	2,0
Tibro	-1,0	3,4	2,8	1,7
Tidaholm	1,3	5,9	2,8	3,3
Uddevalla	1,0	-6,3	2,7	-0,9
Tanum	1,9	2,5	2,5	2,3
Vänersborg	1,3	2,4	2,4	2,0
Tjörn	0,3	0,8	2,3	1,1
Hjo	-0,8	3,5	2,2	1,6
Hylte	1,7	2,8	2,1	2,2
Svenljunga	-4,3	1,7	2,1	-0,2
Öckerö	0,9	2,0	2,1	1,7
Mark	1,7	0,0	2,0	1,2
Essunga	0,4	0,1	1,9	0,8
Gullspång	-1,5	1,8	1,9	0,7
Töreboda	0,4	1,1	1,9	1,1
Falkenberg	1,7	1,8	1,8	1,8
Sotenäs	1,9	1,6	1,8	1,8
Bollebygd	1,7	0,5	1,6	1,3
Herrljunga	1,2	1,1	1,6	1,3
Partille	0,8	2,6	1,6	1,7
Skara	1,4	3,7	1,6	2,2
Värgårda	-0,6	2,0	1,6	1,0
Strömstad	2,5	2,5	1,5	2,2
Åmål	-0,4	-0,9	1,4	0,0
Kungälv	2,2	2,3	1,2	1,9
Trollhättan	1,8	2,1	1,2	1,7
Karlsborg	3,4	2,0	1,0	2,1
Lerum	1,9	2,5	1,0	1,9
Grästorps	2,0	2,1	0,9	1,7
Mellerud	2,1	1,4	0,9	1,5
Dals-Ed	1,2	2,1	0,8	1,4
Lilla Edet	-0,1	0,7	0,8	0,5
Mariestad	0,5	1,4	0,8	0,9
Borås	0,6	0,2	0,6	0,5
Falköping	0,6	1,4	0,5	0,8
Götene	1,0	1,8	0,4	1,1
Bengtstors	0,3	0,4	0,1	0,3
Tranemo	1,1	1,4	0,1	0,9
Lysekil	0,0	1,3	-0,1	0,4
Ulricehamn	0,2	0,3	-0,1	0,1
Färgelanda	0,5	-5,1	-21,8	-8,8
Medel VG/Halland	0,7	2,1	2,0	1,6
Medel Riket	0,8	1,8	2,5	0,0

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal investeringsvolym med skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet dock ligga på mellan 3 och 4% om kommunens finansiella handlingsutrymme skall bibehållas.

Under den analyserade treårsperioden mellan 2008 till 2010 förbättrades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader bland kommunerna i Västra Götaland och Halland med 1,3 procentenheter från 0,7% till 2,0%. Jämfört med 2009 skedde dock en marginell försvagning från 2,1% till 2,0%.

I riket förbättrades resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader mellan 2008 och 2010 med 1,8 procentenheter från 0,8% till 2,5%. Det innebar att rikets genomsnitt utvecklades något starkare än genomsnittet för Västra Götaland och Halland.

De viktigaste förklaringarna till förbättringen för Sveriges kommuner under perioden var högre skatteintäkter än beräknat och regeringens konjunkturstöd som till stora delar var tillfälligt under 2010. En annan viktig förklaring till den positiva resultatutvecklingen var en anpassning av kostnadsutvecklingen i kommunerna till det kärvare ekonomiska läge som förväntades under 2009 och 2010.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2010 redovisade Lidköping med 7,8%, Mölndal med 7,2% och Stenungsund med 6,4%. Därefter följde Kungsbacka med 5,7% samt Vara och Varberg med 5,6%. Flera av dessa kommuner var nya i toppen jämfört med 2009.

Svagast resultat före extraordinära poster 2010 redovisade Färgelanda med -21,8%. Förklaringen till kommunens kraftiga negativa resultat var att årets resultat belastas av en stor nedskrivning av en anläggningstillgång.

Därefter följde Ulricehamn och Lysekil med -0,1%. Fjärde svagast resultat 2010 hade Tranemo och Bengtsfors med 0,1%. Därefter följde Lerum och Götene med 0,4% och Falköping med 0,5%. Av dessa åtta kommuner återfanns Färgelanda och Bengtsfors i botten även under 2009.

Den kommun som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader mellan 2008 och 2010 var Lidköping med 20,7 procentenheter. Kommunen har stora medel placerade på finansiella marknaderna och påverkas därför av börsens svängningar. Därefter kom Orust med 7,8, Svenljunga med 6,1, Stenungsund med 5,6 och på femte plats Laholm med 5,1 procentenheter. Av dessa höjde Orust, Svenljunga och Laholm sin skattesats under perioden. Svagast utveckling av resultatet redovisade Färgelanda med -22,3 procentenheter. Kommunen hade, som tidigare nämnts, en stor jämförelsestörande kostnad under 2010. Näst svagast resultatutveckling hade Karlsborg med -2,4, Lerum med -1,5 och Mellerud med -1,2 procentenheter.

Av Västra Götalands och Hallands kommuner redovisade 36 av 55 kommuner (65%) en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster mellan 2008 och 2010.

Om en vägning görs av resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader avseende de tre senaste årens resultat, så var det Halmstad som uppvisade starkast genomsnittligt resultat med 5,8% per år. Därefter följde Stenungsund med 4,4%, Kungsbacka med 4,1%, Mölndal och Varberg med 3,8% och Alingsås med 3,5%. De kommuner som uppvisade svagast genomsnittliga resultat före extraordinära poster under perioden var Färgelanda med -8,8% per år, följd av Uddevalla med -0,9%. Bägge dessa kommuner hade dock stora jämförelsestörande poster under perioden. Efter dessa två kommuner följde Åmål med 0,0% Ulricehamn med 0,1% per år.

Konstant investeringsvolym i länen

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. Målsättningen med nyckeltalet är att mäta hur de löpande intäkterna räcker till att finansiera investeringarna. Har en kommun stora försäljningsinkomster, kan de i sin tur förbättra egenfinansieringsgraden av investeringar, men detta är ett annat nyckeltal. För att nyckeltalet skall bli jämförbart mellan kommunerna har nettoinvesteringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader.

En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 7% när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar kraftigt de enskilda åren. Nyckeltalet finns inte den finansiella profilen, men redovisas här för att ytterligare komplettera analysen.

Kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade ett genomsnitt på 8% per år under perioden 2008–2010 för nettoinvesteringarna relaterade till verksamhetens nettokostnader. Nettoinvesteringar i Västra Götaland och Halland var konstanta över tiden. De låg på runt 8% per år under hela perioden. Riket låg på 7% per år under samma period.

De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader mellan 2008 och 2010 var Halmstad med i genomsnitt 19% per år. Därefter följde Skövde med 18%, Orust med 17% samt Sotenäs och Tranemo med 16% i genomsnitt per år.

De kommuner som investerade minst under perioden var Åmål, Alingsås, Götene, Töreboda, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Partille, Skara och Lilla Edet med 3–4% i snitt per år. Flera av de kommuner som redovisade låga värden är sådana kommuner som har sin fastighetsförvaltning i bolagsform, med det finns också bland de uppräknade kommunerna sådana som på grund av ekonomisk kris har dragit ner på sina investeringar.

Investeringar*

Procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Halmstad	21	22	13	19
Skövde	26	20	9	18
Orust	10	22	19	17
Sotenäs	14	17	17	16
Tranemo	18	18	12	16
Vänersborg	11	21	7	13
Tanum	13	12	12	12
Lidköping	16	12	8	12
Färgelanda	7	20	8	12
Svenljunga	11	13	11	12
Tjörn	8	13	14	12
Härryda	10	8	14	11
Mölndal	8	14	10	11
Falköping	10	10	10	10
Lerum	14	7	7	9
Stenungsund	11	10	7	9
Dals-Ed	9	11	6	9
Kungsbacka	11	8	7	9
Lysekil	8	10	8	9
Karlsborg	6	5	14	8
Uddevalla	9	6	10	8
Grästorp	8	9	7	8
Kungälv	6	11	7	8
Borås	8	8	7	8
Falkenberg	9	7	7	8
Laholm	6	9	8	8
Strömstad	6	9	8	8
Göteborg	9	7	6	7
Mariestad	5	6	11	7
Ale	6	5	10	7
Hylte	6	7	8	7
Tidaholm	6	5	9	7
Bollebygd	11	4	4	6
Ulricehamn	5	5	9	6
Essunga	6	8	4	6
Munkedal	4	8	6	6
Vara	5	5	7	6
Vårgårda	7	5	5	6
Trollhättan	8	5	3	5
Varberg	5	5	6	5
Bengtsfors	2	5	8	5
Mark	5	5	5	5
Tibro	5	5	5	5
Öckerö	4	5	6	5
Mellerud	3	5	6	5
Åmål	5	5	3	4
Alingsås	3	4	5	4
Götene	4	4	4	4
Töreboda	4	4	4	4
Gullspång	1	5	5	4
Herrljunga	6	2	3	4
Hjo	1	5	5	4
Partille	4	3	4	4
Skara	6	3	2	4
Lilla Edet	2	6	1	4
Medel VG/Halland	8	9	8	8
Medel Riket	7	7	7	7

* Nettoinvesteringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

Förbättrad utveckling av skattefinansieringsgraden av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Västra Götalands och Hallands genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets nettoinvesteringar förbättrades under perioden. År 2008 kunde kommunerna i genomsnitt finansiera 87% av årets nettoinvesteringar med skatteintäkter. Under 2009 förbättrades detta mått till 99%, för att under 2010 öka till 110%. Det innebär att genomsnittet för de tre åren uppgick till 99%. Kommunerna i länen kunde alltså nästan i genomsnitt, under den granskade perioden, finansiera sina investeringar med skatteintäkter, vilket var positivt för kommunernas finansiella handlingsutrymme i form av en genomsnittlig ökad soliditet och kassalikviditet.

I riket förbättrades genomsnittliga skattefinansieringsgraden av årets nettoinvesteringar från 96% till 134% mellan 2008 och 2010. Genomsnittet för de tre åren låg på 117%, något högre än i Västra Götaland och Halland.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden 2008–2010 hade Gullspång, Hjo, Skara, Tidaholm,

Skattefinansieringsgrad av investeringar*

Procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Gullspång	354	135	105	198
Hjo	277	159	121	186
Skara	76	256	218	183
Tidaholm	210	223	95	176
Vara	163	169	175	169
Alingsås	117	220	160	166
Herrljunga	91	211	186	163
Bengtsfors	281	104	70	152
Varberg	173	104	163	147
Töreboda	137	139	158	145
Partille	88	217	127	144
Ale	131	153	93	126
Mellerud	196	93	78	122
Munkedal	150	71	144	122
Stenungsund	51	132	180	121
Kungsbacka	68	128	163	120
Lilla Edet	64	44	236	115
Tibro	39	159	146	115
Åmål	63	53	220	112
Trollhättan	79	96	159	111
Vårgårda	69	144	118	110
Hylte	113	124	93	110
Mariestad	178	109	43	110
Bollebygd	50	126	149	108
Götene	98	140	83	107
Mark	125	77	114	105
Essunga	87	62	164	104
Göteborg	50	88	174	104
Laholm	71	86	137	98
Strömstad	134	71	78	94
Karlsborg	125	119	30	91
Lidköping	-64	140	197	91
Öckerö	93	98	82	91
Lerum	54	124	95	91
Kungälv	113	68	85	89
Mölnadal	66	56	134	85
Dals-ed	68	72	98	79
Grästorps	85	73	74	77
Härryda	65	94	69	76
Tanum	62	80	79	74
Falkenberg	60	80	75	72
Halmstad	34	93	86	71
Ulricehamn	108	67	36	70
Skövde	28	41	132	67
Vänersborg	51	32	107	63
Sotenäs	52	63	63	59
Borås	59	54	59	57
Falköping	46	55	46	49
Tranemo	41	45	56	47
Lysekil	45	53	40	46
Orust	11	46	55	37
Tjörn	42	29	41	37
Svenljunga	-15	51	67	34
Uddevalla	68	-56	84	32
Färgelanda	70	-10	9	23
Medel VG/Halland	87	99	110	99
Medel Riket	96	121	134	117

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar relaterat till årets nettoinvesteringar exkl. försäljningar

Vara, Alingsås och Herrljunga med ett årssnitt på över 160%. Alla kommuner, utom Vara och Tidaholm, hade dock nettoinvesteringar som var klart under genomsnittet i länen. De låg mellan 3 och 4% i förhållande till nettokostnaderna. Vara och Tidaholm låg på 6% per år, även det under snittet för länen, som var drygt 8%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Falköping, Tranemo, Lysekil, Orust, Tjörn, Svenljunga, Uddevalla och Färgelanda. Samtliga kommuner låg under 50% i genomsnitt under samma period. Samtliga kommuner hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den svagare skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Avslutningsvis kan det nämnas att 27 kommuner (49%) under 2008–2010 kunde skattefinansiera sina investeringar. Övriga 28 kommuner var tvungna att öka sin låneskuld eller minska på likviditeten.

Förbättrad soliditetsnivå

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Västra Götalands och Hallands genomsnittliga soliditet förbättrades med 5 procentenheter från 3% till 8% mellan 2008 och 2010. Rikets soliditet förbättrades med 6 procentenheter under samma period, från 3% till 9%. En viktig förklaring till detta, var minskade åtaganden för de pensionsförpliktelser som är äldre än 1998 och som ligger utanför balansräkningen.

Starkast soliditet under 2010 redovisade Halmstad med 63%, Lidköping med 54%, följd av Skövde med 38%, Herrljunga och Mölnadal med 35% samt Sotenäs och Vara med 31%. Över 30% låg också Mark med 30% exakt.

Soliditet*

Procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Halmstad	56	59	63	7
Lidköping	50	50	54	4
Skövde	19	17	38	19
Herrljunga	32	31	35	3
Mölndal	29	30	35	6
Sotenäs	29	29	31	2
Vara	25	24	31	6
Mark	26	26	30	4
Tidaholm	24	25	29	5
Kungsbacka	19	20	26	7
Ulriceham	22	17	25	3
Strömstad	24	23	24	0
Varberg	25	25	22	-3
Alingsås	13	15	21	8
Laholm	13	14	21	8
Borås	17	18	20	3
Tibro	11	12	20	9
Tranemo	24	20	20	-4
Trollhättan	15	15	19	4
Härryda	13	13	18	5
Lerum	17	17	18	1
Svenljunga	12	10	15	3
Essunga	9	5	12	3
Kungälv	10	10	12	2
Tanum	7	7	11	4
Töreboda	4	5	10	6
Öckerö	5	6	10	5
Dals-ed	7	8	8	1
Ale	-6	-2	7	13
Vårgårda	13	3	7	-6
Bollebygd	5	3	6	1
Bengtstors	2	3	5	3
Falkenberg	2	2	4	2
Partille	-4	-1	4	8
Vänersborg	-4	-1	4	8
Hjo	-5	-2	3	8
Götene	0	0	2	2
Orust	-20	-4	2	22
Skara	-6	-1	2	8
Falköping	-2	-2	1	3
Uddevalla	2	-4	-1	-3
Karlsborg	-10	-8	-4	6
Göteborg	-12	-10	-8	4
Munkedal	-19	-18	-12	7
Stenungsund	-29	-21	-12	17
Grästorp	-17	-16	-13	4
Tjörn	-21	-21	-14	7
Mellerud	-22	-19	-16	6
Hylte	-22	-18	-18	4
Åmål	-26	-27	-20	6
Mariestad	-33	-29	-24	9
Lilla Edet	-47	-35	-30	17
Lysekil	-31	-33	-30	1
Färgelanda	-3	-9	-40	-37
Gullspång	-50	-47	-48	2
Medel VG/Halland	3	4	8	5
Medel Riket	3	4	9	6

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar

Svagast soliditet under 2010 uppvisade Gullspång med -48% och Färgelanda med -40%. Tredje svagast soliditet uppvisade Lilla Edet och Lysekil med -30%. Dessa följdes av Mariestad med -24% och sjätte svagast soliditet hade Åmål med -20%. Dessa sex kommuner och ytterligare nio, totalt 14 kommuner, i länen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med föregående år var detta en förbättring med sex kommuner.

Av de 55 kommunerna i länen var det endast fem kommuner (9%) som under perioden försvagade sin soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) mellan 2008 och 2010. Det var Varberg, Uddevalla, Tranemo, Vårgårda och Färgelanda. Störst förbättring under perioden redovisade Orust, Skövde, Stenungsund, Lilla Edet och Ale. Flera av dessa kommuner har dock ökat sin soliditet på grund av stora realisationsvinster.

Soliditet är dock svår att jämföra kommuner emellan, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning.

Något förbättrad likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länens genomsnittliga kassalikviditet förblev förbättrades mellan 2008 och 2010 med 8 procentenheter från 70% till 78%. Det innebar att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 50% måste den ibland nyttja en eventuell check

Kassalikviditet*

Procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Partille	97	123	163	66
Lerum	120	127	132	12
Borås	125	126	131	6
Tidaholm	75	140	127	52
Alingsås	113	121	124	11
Ulricehamn	100	95	122	22
Laholm	108	101	119	11
Öckerö	127	123	119	-8
Mark	189	120	116	-73
Vara	70	94	113	43
Töreboda	60	97	111	51
Varberg	65	91	111	46
Göteborg	72	93	109	37
Mölndal	95	87	100	5
Kungälv	89	85	98	9
Essunga	66	52	95	29
Lilla Edet	75	75	92	17
Skara	68	94	89	21
Trollhättan	89	92	86	-3
Falkenberg	92	88	84	-8
Falköping	57	72	83	26
Bengtstors	85	89	81	-4
Kungsbacka	54	60	79	25
Karlsborg	84	118	77	-7
Orust	75	76	77	2
Strömstad	65	74	76	11
Stenungsund	53	68	75	22
Åmål	40	55	71	31
Götene	58	66	69	11
Bollebygd	36	76	67	31
Vänersborg	76	61	66	-10
Ale	70	76	65	-5
Herrljunga	20	59	64	44
Tanum	62	72	64	2
Dals-Ed	55	63	63	8
Tibro	42	54	62	20
Mariestad	44	71	59	15
Tranemo	49	53	59	10
Härryda	85	72	55	-30
Munkedal	84	57	55	-29
Lysekil	37	65	54	17
Gullspång	36	34	52	16
Mellerud	57	63	52	-5
Skövde	41	50	52	11
Lidköping	36	97	51	15
Färgelanda	73	63	49	-24
Grästorp	47	45	49	2
Halmstad	52	63	49	-3
Tjörn	108	57	49	-59
Hjo	36	62	42	6
Hylte	39	45	39	0
Vårgårda	30	48	37	7
Uddevalla	55	58	35	-20
Sotenäs	68	52	32	-36
Svenljunga	64	33	32	-32
Medel VG/Halland	70	77	78	8
Medel Riket	78	78	86	8

* Omsättningstillgångar exkl. förråd i relation till korta skulder

kredit, d v s låna kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar.

Rikets genomsnittliga kassalikviditet förbättrades också mellan 2008 och 2010 med 8 procentenheter från 78% till 86%.

Kassalikviditeten varierade mellan 163% och 32%. Starkast kassalikviditet 2010 hade Partille med 163%, därefter följde Lerum med 132%, Tidaholm med 127%, Borås med 131%, Alingsås med 124% och sjätte starkast likviditet hade Ulricehamn med 122%.

Svagast likviditet hade Svenljunga och Sotenäs med 33%, Uddevalla med 35%, Vårgårda med 37% och Hylte med 39%. Flera av dessa kommuner har dock medvetet valt att ligga på en låg nivå och komplettera med upplåning över någon form av kredit.

Det är viktigt att de kortfristiga skulderna studeras ihop med nyckeltal som soliditet och finansiella nettotillgångar, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Svagt förbättrade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medel-lång betalningsberedskap”.

De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader förbättrades marginellt under perioden från –7% till –6%. Riket förbättrades från –4% till –2%.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2010 uppvisade

Finansiella nettotillgångar*

Procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Halmstad	57	57	57	0
Lidköping	48	52	57	9
Trollhättan	29	40	40	11
Herrljunga	24	27	28	4
Alingsås	36	23	24	–12
Mark	22	22	22	0
Mölnadal	24	20	19	–5
Borås	18	18	19	1
Tibro	14	16	17	3
Partille	7	9	15	8
Öckerö	16	16	14	–2
Varberg	–1	–1	13	14
Tidaholm	0	13	12	12
Ulricehamn	8	7	12	4
Laholm	7	7	10	3
Strömstad	8	8	8	0
Svenljunga	–1	–9	8	9
Skara	–2	2	5	7
Töreboda	–13	0	4	17
Vara	–5	–1	3	8
Essunga	–12	–15	0	12
Falkenberg	–7	–7	–1	6
Lerum	–4	–2	–3	1
Götene	–5	–4	–4	1
Ale	–10	–6	–6	4
Åmål	–8	–10	–7	1
Vårgårda	–15	–11	–8	7
Kungsbacka	–16	–16	–9	7
Kungälv	–8	–10	–10	–2
Bollebygd	–13	–12	–11	2
Karlsborg	–10	–6	–11	–1
Uddevalla	–14	–11	–12	2
Lilla Edet	–15	–19	–14	1
Hjo	–18	–15	–16	2
Bengtsfors	–15	–19	–17	–2
Göteborg	–22	–21	–17	5
Tjörn	–6	–11	–17	–11
Vänersborg	–8	–18	–17	–9
Grästorps	–19	–22	–19	0
Lysekil	–19	–18	–20	–1
Härryda	–20	–19	–21	–1
Mariestad	–21	–20	–23	–2
Tranemo	–15	–22	–24	–9
Falköping	–20	–23	–25	–5
Skövde	–22	–29	–25	–3
Gullspång	–42	–39	–27	15
Sotenäs	–26	–24	–28	–2
Mellerud	–29	–28	–29	0
Munkedal	–37	–39	–37	0
Stenungsund	–48	–44	–38	10
Färgelanda	–15	–32	–39	–24
Dals-ed	–42	–41	–40	2
Hylte	–41	–41	–41	0
Tanum	–41	–41	–41	0
Orust	–35	–44	–50	–15
Medel VG/Halland	–7	–8	–6	1
Medel Riket	–4	–3	–2	3

* se beskrivning sid 14.

Halmstad och Lidköping med starka 57%. Tredje starkast var Trollhättan med 40%. Sedan följde Herrljunga med 28% och Alingsås med 24%. Positiva värden redovisades av ytterligare 14 kommuner, totalt 19 stycken. En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Svagast värde uppvisade Orust med –50%, följd av Tanum och Hylte med –41% samt Dals-Ed med –40%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en oftast svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Tanum och Dals-Ed har t ex ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De andra kommunerna har däremot både en relativt svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Skattesatsen ökade med 12 öre

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade med 12 öre under 2008–2010 från 21,60 kr till 21,72 kr på grund av skatteökningar i femton kommuner. Endast en kommun sänkte skatten och det var Uddevalla med 10 öre.

Lägst skatt i Västra Götaland och Halland under 2010 hade Partille med 20,49 kr, följd av Varberg med 20,53 kr och Halmstad och Laholm 20,78 kr. Högst skatt hade Dals-Ed med 23,64 kr. Näst högst hade Gullspång med 22,92 kr.

Skattesats*

Procent	2008	2009	2010
Partille	20,49	20,49	20,49
Varberg	20,53	20,53	20,53
Halmstad	20,03	20,03	20,78
Laholm	20,28	20,78	20,78
Mölndal	20,84	20,84	20,84
Ulricehamn	20,98	20,98	20,98
Skövde	20,99	20,99	20,99
Skara	21,00	21,00	21,00
Tranemo	20,75	21,00	21,00
Härryda	21,05	21,05	21,05
Lerum	21,08	21,08	21,08
Tibro	21,14	21,14	21,14
Öckerö	21,19	21,19	21,19
Vara	20,90	21,64	21,20
Falkenberg	21,30	21,30	21,30
Lidköping	21,09	21,09	21,39
Trollhättan	21,39	21,39	21,39
Töreboda	21,40	21,40	21,40
Hylte	21,45	21,45	21,45
Bollebygd	21,49	21,49	21,49
Borås	21,49	21,49	21,49
Karlsborg	21,50	21,50	21,50
Kungsbacka	21,53	21,53	21,53
Göteborg	21,30	21,30	21,55
Falköping	21,10	21,60	21,60
Mark	21,64	21,64	21,64
Tjörn	21,64	21,64	21,64
Vårgårda	21,49	21,49	21,64
Färgelanda	21,69	21,69	21,69
Mariestad	21,69	21,69	21,69
Svenljunga	21,20	21,20	21,70
Sotenäs	21,74	21,74	21,74
Grästorp	21,75	21,75	21,75
Tidaholm	21,00	21,75	21,75
Alingsås	21,79	21,79	21,79
Kungälv	21,87	21,87	21,87
Götene	21,50	21,90	21,90
Tanum	21,99	21,99	21,99
Essunga	21,50	21,50	22,00
Hjo	22,00	22,00	22,00
Stenungsund	22,07	22,07	22,07
Uddevalla	22,19	22,09	22,09
Herrljunga	22,29	22,29	22,29
Ale	22,00	22,30	22,30
Strömstad	21,99	21,99	22,34
Orust	21,89	22,39	22,39
Lysekil	22,49	22,49	22,49
Åmål	22,54	22,54	22,54
Vänersborg	22,64	22,64	22,64
Mellerud	22,69	22,69	22,69
Munkedal	22,76	22,76	22,76
Bengtstors	22,54	22,54	22,79
Lilla Edet	22,80	22,80	22,80
Gullspång	22,92	22,92	22,92
Dals-Ed	23,64	23,64	23,64
Medel VG och Halland	21,60	21,66	21,72

Borgensåtagande förblev oförändrade under perioden

Borgensåtagande i förhållande till verksamhetens kostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med höga borgensåtaganden bör ha god kontroll på de kommunala bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte i den finansiella profilen, men redovisas här för att ytterligare komplettera analysen.

Kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade under perioden en oförändrad nivå på borgensåtagande relaterat till verksamhetens kostnader. Kommunerna i länen redovisade ett genomsnittligt värde på 40% under 2008, 41% under 2009 och 40% under 2010.

De kommuner i länen som under år 2010 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader var Strömstad (132%), Öckerö (84%), Mölndal (81%), Sotenäs (79%) samt Alingsås och Lysekil (77%). Lägst borgensåtagande hade beviljats av Lerum (3%), Härryda (4%), Borås och Ulricehamn (8%) samt Göteborg (9%).

30 kommuner minskade under perioden sina borgensåtaganden (54%). En uppvisade oförändrad nivå och resterande 24 kommuner ökade sina borgensåtaganden.

Förbättrad budgetföljsamhet

När det gäller budgetföljsamhet mäts den i modellen mot "resultat 1" eller resultatraden "verksamhetens nettokostnader". Meningen är att försöka fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster. För att kunna göra jämförelser kommunerna emellan relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader.

När det gäller ovanstående budgetavvikelse varierade den under perioden. Under 2008 uppgick den till -0,2%, under 2009 till 1,2% och 2010 till 0,0%.

Under 2010 redovisade 33 kommuner en positiv budgetavvikelse och 22 kommuner hade en negativ budgetavvikelse när det gäller verksamhetens nettokostnader. Jämfört med 2008 var det en förbättring, då 31 kommuner redovisade negativa budgetavvikelser under detta år.

Borgensåtagande 2008-2010*

Procent	2008	2009	2010
Strömstad	135	135	132
Öckerö	85	83	84
Mölndal	78	83	81
Sotenäs	84	82	79
Alingsås	64	80	77
Lysekil	64	81	77
Partille	67	71	76
Trollhättan	80	80	76
Tjörn	62	69	74
Lilla Edet	63	70	73
Åmål	63	65	67
Laholm	59	59	56
Herrljunga	47	55	53
Kungsbacka	50	50	47
Lidköping	46	46	47
Orust	48	48	47
Stenungsund	60	51	47
Töreboda	7	47	46
Bollebygd	36	40	43
Karlsborg	40	45	43
Tidaholm	48	45	43
Ale	50	45	42
Mellerud	50	49	42
Vänersborg	43	42	41
Essunga	29	32	40
Mariestad	35	39	38
Mark	43	40	38
Vårgårda	41	39	38
Färgelanda	34	33	36
Dals-ed	39	40	35
Bengtstors	30	36	34
Munkedal	31	31	33
Gullspång	3	6	29
Hjo	26	32	27
Kungälv	48	31	26
Tanum	27	24	26
Halmstad	27	26	24
Falköping	20	24	23
Tranemo	25	23	22
Uddevalla	54	23	22
Varberg	49	67	22
Götene	22	23	21
Hylte	21	21	20
Vara	17	19	18
Falkenberg	12	14	17
Skövde	18	17	15
Svenljunga	18	16	15
Tibro	17	17	15
Skara	13	14	13
Grästorp	13	11	12
Göteborg	10	10	9
Borås	11	8	8
Ulricehamn	24	10	8
Härryda	3	4	4
Lerum	4	4	3
Medel VG och Halland	40	41	40

* Borgensåtagande i % av verksamhetens kostnader

Budgetavvikelse 2008–2010*

Procent	2008	2009	2010
Ale	0,2	2,5	0,8
Alingsås	4,2	2,5	0,5
Bengtsfors	0,0	-0,7	-1,2
Bollebygd	0,4	0,2	-0,4
Borås	-0,3	1,2	-0,1
Dals–ed	0,5	1,4	0,2
Essunga	-1,7	1,8	-1,0
Falkenberg	-1,0	0,0	1,2
Falköping	0,0	-0,1	2,4
Färgelanda	-1,1	-5,0	-24,3
Grästorps	-0,2	1,7	-1,9
Gullspång	-3,6	-0,3	-1,5
Göteborg	-0,7	-0,2	0,7
Götene	0,5	0,8	-1,4
Halmstad	0,4	2,4	1,8
Herrljunga	-3,2	2,0	-1,3
Hjo	-1,8	2,9	1,1
Hylte	-1,5	1,8	-0,2
Härryda	1,3	1,7	1,8
Karlsborg	-1,0	1,0	-2,0
Kungsbacka	2,4	4,6	4,6
Kungälv	-0,2	1,3	-1,7
Laholm	-0,3	1,0	2,2
Lerum	-2,5	1,0	2,5
Lidköping	0,4	2,1	0,4
Lilla Edet	-0,7	1,0	0,5
Lysekil	-0,6	-0,2	-2,4
Mariestad	0,1	1,3	-1,8
Mark	-0,2	1,4	-0,2
Mellerud	0,6	2,0	0,1
Munkedal	-0,4	1,0	1,9
Mölnadal	-0,2	2,1	2,2
Orust	-1,3	2,0	0,2
Partille	-1,1	3,0	-1,5
Skara	0,3	3,0	0,2
Skövde	0,8	-0,6	1,3
Sotenäs	0,8	1,7	0,9
Stenungsund	-0,6	0,3	1,1
Strömstad	0,7	1,1	-0,8
Svenljunga	-5,6	1,9	3,8
Tanum	-0,2	0,9	0,3
Tibro	0,3	-0,3	0,0
Tidaholm	1,3	3,2	0,2
Tjörn	-2,3	-0,3	0,7
Tranemo	0,1	-0,1	-1,3
Trollhättan	1,2	1,2	0,6
Töreboda	-1,8	-0,6	1,1
Uddevalla	-0,8	4,1	0,7
Ulricehamn	-0,9	0,9	-2,4
Vara	2,1	1,7	3,5
Varberg	1,1	0,7	3,4
Vårgårda	-1,7	2,1	-0,2
Vänersborg	-0,5	1,9	1,0
Åmål	0,1	-1,0	-1,2
Öckerö	0,1	4,9	3,9
Medel VG och Halland	-0,2	1,2	0,0

* Budgeterade verksamhetens nettokostnader
– Utfall verksamhetens nettokostnader/Verksamhetens bruttokostnader

Sammanfattningsvis

2010 var återhämtningens år när det gäller kommunernas omvärldsförutsättningar i form av samhällsekonomisk och konjunkturell utveckling. Hastigheten och kraften i såväl nedgången som uppgången under de två senaste åren har varit av sällan skådat slag och förvånat de flesta. Med tanke på de mörka moln som målades upp för kommun- och landstingssektorn under 2008, har dock de flesta kommuner i Sverige finansiellt både under 2009 och 2010 kommit förvånansvärt helskinnade ur krisen. Detta gäller även kommunerna i Västra Götaland och Hallands län, där många kommuner har ett gott eller tillfredsställande finansiellt handlingsutrymme inför framtiden.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns det i länen stora skillnader mellan enskilda kommuner. De 55 kommunerna i de två länen har dock utifrån 2010 års räkenskaper inordnats i en matris på nästa sida som innehåller nio grupper, utan att någon inbördes ranking inom grupperna. Matrisen är subjektiv och bygger på vad författaren anser vara starkt och svagt finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån detta. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet. Till exempelvis så krävs för att hamna i rutan för starkt finansiellt resultat och stark finansiell ställning ett genomsnittligt resultat i de senaste tre åren på minst 2% av verksamhetens kostnader och en soliditet på minst 20% under 2010.

Av matrisen, som återfinns på nästa sida, kan utläsas att 10 av 55 kommuner i länen hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2% i kombination med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2010 var högre än 20%. Dessa var utan inbördes ordning Alingsås, Tidaholm, Halmstad, Vara, Kungsbacka, Varberg, Laholm, Skövde, Mölnadal och Strömstad. Det går inte att uttala sig generellt om god ekonomisk hushållning,

men de flesta av dessa kommuner torde leva upp till de generella kriterier som lagstiftaren diskuterade i förarbetet till kommunallagen i samband med att begreppet god ekonomisk hushållning infördes eller reviderades.

En annan gruppering av kommuner var Lilla Edet, Åmål, Färgelanda och Lysekil. Dessa kommuner hade en soliditet som var svagare än 0% och ett resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader på mellan 0 och 1% mellan 2008 och 2010. De fyra kommunerna placeras in längst ner till höger som innehåller kommuner med svagt finansiellt handlingsutrymme under 2010.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det 2010 fanns kommuner inplacerade i alla de nio rutorna i matrisen. Det visar att det skiljer en hel del mellan vilket finansiellt utgångsläge de olika kommunerna har i Västra Götaland och Halland. Matrisen skall dock användas med största försiktighet, då den bara på ett grovt sätt skattar det finansiella läget för kommunerna i länen.

Finansiellt resultat/ställning, kommunerna i Västra Götaland och Halland 2010

	Stark finansiell ställning (Soliditeten var starkare än 20% 2010.)	Varken stark eller svag finansiell ställning (Soliditeten låg mellan 0% och 20% 2010.)	Svag finansiell ställning (Soliditeten var svagare än 0% 2010.)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 2% av verksamhetens kostnader 2008–2010)	Alingsås, Tidaholm, Halmstad, Vara, Kungsbacka, Varberg, Laholm, Skövde, Mölndal, Strömstad	Tanum, Orust, Ale, Vänersborg, Skara, Härryda, Kungälv	Göteborg, Karlsborg, Stenungsund, Munkedal, Hylte
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1% och 2% av verksamhetens kostnader 2008–2010)	Tibro, Herrljunga, Mark, Sotenäs	Lerum, Dals-Ed, Bollebygd, Öckerö, Partille, Falkenberg, Töreboda, Trollhättan, Lidköping, Götene, Falköping, Hjo, Vårgårda	Mellerud, Grästorp, Mariestad, Gullspång, Tjörn, Uddevalla
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens kostnader 2008–2010.)	Borås, Ulricehamn, Tranemo	Bengtstors, Essunga, Uddevalla	Lilla Edet, Åmål, Färgelanda, Lysekil

Finansiella nyckeltal, Västra Götalands och Hallands län 2008–2010

	2008	2009	2010
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	94,6	93,8	93,3
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,2	4,1	4,5
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,3	-0,5	-0,2
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,1	97,4	97,6
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	87	99	110
Nettoinvesteringar /verksamhetens nettokostnader, %	8	9	8
Resultat före extraordinära poster /verksamhetens kostnader, %	0,7	2,1	2,0
Årets resultat /verksamhetens kostnader, %	0,6	2,1	2,7
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	1,9	1,6	1,6
Soliditet inkl. hela pensionskulden och löneskatt, %	3	4	8
Primärkommunal skattesats, kr	21,60	21,66	21,72
Kassalikviditet, %	70	77	78
Finansiella nettotillgångar /verksamhetens kostnader, %	-7	-7	-6
Borgensåtagande /verksamhetens kostnader, %	40	41	40
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,2	1,2	0,0

På nästa sida finns en ytterligare matris eller tabell. Den försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Graderingen är även här gjord utifrån 2010 års

räkenskaper. Den liksom tidigare redovisade tabeller är ett komplement till den finansiella profilen som redovisas på sidorna 15–19. Där kan du tala del av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Halland. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner?

Finansiella styrkor/svagheter, kommunerna i Västra Götaland/Halland 2010

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
<p>Skattesats 2010 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ”ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet”.</p> <p>Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp.</p> <p>Dals-Ed är den kommun som har det svagaste värdet bland de kommuner som ligger i kolumnen med svagt värde. Den placeras därför längst ned.</p> <p>Detta innebär att rangordningen när det gäller samtliga nyckeltal går från vänster till höger kolumnvis.</p>	<p>21,30 kr eller lägre Partille Varberg Halmstad Laholm Mölndal Ulricehamn Skövde Skara Tranemo Härryda Lerum Tibro Öckerö Vara Falkenberg</p>	<p>21,31 till 21,99 kr Lidköping Trollhättan Töreboda Hylte Bollebygd Borås Karlsborg Kungsbacka Göteborg Falköping Mark Tjörn Vårgårda Färgelanda Mariestad Svenljunga Sotenäs Grästorp Tidaholm Alingsås Kungälv Götene Tanum</p>	<p>22,00 kr eller högre Essunga Hjo Stenungsund Uddevalla Herrljunga Ale Strömstad Orust Lysekil Åmål Vänersborg Mellerud Munkedal Bengtstors Lilla Edet Gullspång Dals-Ed</p>
<p>Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2010 (Kassalikviditet)</p>	<p>75% eller högre Partille Lerum Tidaholm Borås Alingsås Ulricehamn Laholm Öckerö Mark Vara Töreboda Varberg Göteborg Mölndal Kungälv Essunga Lilla Edet Skara Trollhättan Falkenberg Falköping Bengtstors Kungsbacka Karlsborg Orust Strömstad Stenungsund</p>	<p>74,9% till 55% Åmål Götene Bollebygd Vänersborg Ale Herrljunga Tanum Dals-Ed Tibro Mariestad Tranemo Härryda Munkedal</p>	<p>54,9% eller lägre Lysekil Gullspång Mellerud Skövde Lidköping Färgelanda Grästorp Halmstad Tjörn Hjo Hylte Vårgårda Uddevalla Sotenäs Svenljunga</p>

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2010**

(Soliditet inkl samtliga pensionsåtaganden)

20% eller högreHalmstad
Lidköping
Kungälv
Skövde
Herrljunga
Mölndal
Sotenäs
Vara
Mark
Tidaholm
Kungsbacka
Ulricehamn
Strömstad
Varberg
Alingsås
Laholm
Borås
Tibro
Tranemo**19,99% till 0%**Trollhättan
Lerum
Härryda
Svenljunga
Essunga
Tanum
Töreboda
Öckerö
Dals-Ed
Ale
Vårgårda
Bollebygd
Bengtstors
Falkenberg
Partille
Vänersborg
Hjo
Götene
Orust
Skara
Falköping**0,1% eller svagare**Uddevalla
Karlsborg
Göteborg
Munkedal
Stenungsund
Grästorp
Tjörn
Mellerud
Hylte
Åmål
Mariestad
Lilla Edet
Lysekil
Färgelanda
Gullspång**Resultatnivå 2010**

(Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader)

2,0% eller starkareLidköping
Mölndal
Stenungsund
Kungsbacka
Vara
Varberg
Göteborg
Laholm
Orust
Halmstad
Alingsås
Ale
Härryda
Skövde
Munkedal
Tibro
Tidaholm
Uddevalla
Tanum
Vänersborg
Tjörn
Hjo
Hylte
Svenljunga
Öckerö**1,9% till 1,0%**Essunga
Gullspång
Töreboda
Falkenberg
Sotenäs
Bollebygd
Herrljunga
Partille
Skara
Vårgårda
Strömstad
Åmål
Kungälv
Mark
Trollhättan
Karlsborg
Lerum**1,0% eller svagare**Grästorp
Mellerud
Dals-Ed
Lilla Edet
Mariestad
Borås
Falköping
Götene
Bengtstors
Tranemo
Lysekil
Ulricehamn
Färgelanda

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT**Starkt värde¹****Varken starkt eller svagt¹****Svagt värde¹****Långsiktig resultatnivå 2008–2010**

(Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)

2,0% eller starkare

Halmstad
Stenungsund
Kungsbacka
Mölndal
Varberg
Alingsås
Vara
Tidaholm
Ale
Göteborg
Laholm
Härjeda
Skövde
Tanum
Tjörn
Hylte
Orust
Skara
Strömstad
Karlsborg
Kungälv
Vänersborg
Munkedal

1,99% till 0,0%

Falkenberg
Lerum
Partille
Tibro
Trollhättan
Öckerö
Grästorp
Hjo
Mellerud
Dals-Ed
Bollebygd
Herrljunga
Sotenäs
Mark
Töreboda
Värgårda

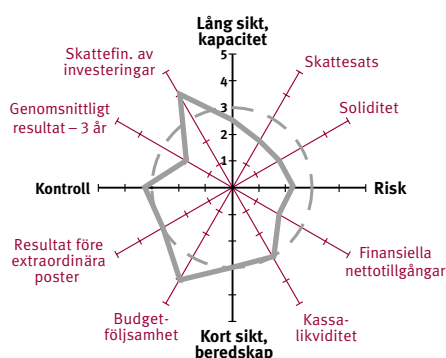
-0,1% eller svagare

Lidköping
Essunga
Falköping
Mariestad
Tranemo
Gullspång
Borås
Götene
Lilla Edet
Lysekil
Bengtstors
Ulricehamn
Åmål
Svenljunga
Uddevalle
Färgelanda

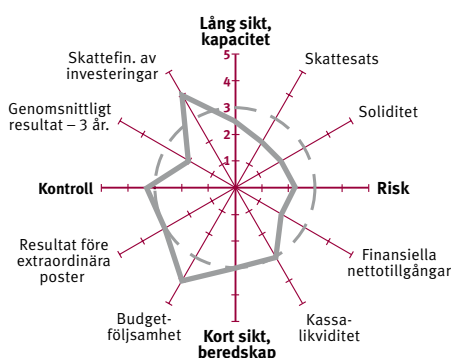
1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Så tolkar du den finansiella profilen!

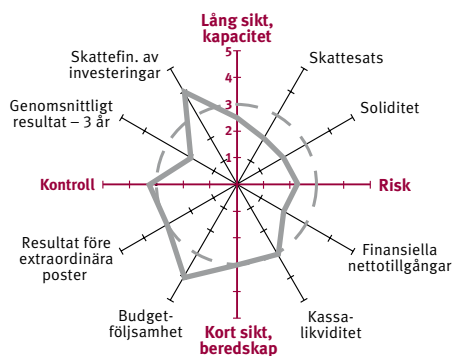
Den finansiella profil i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

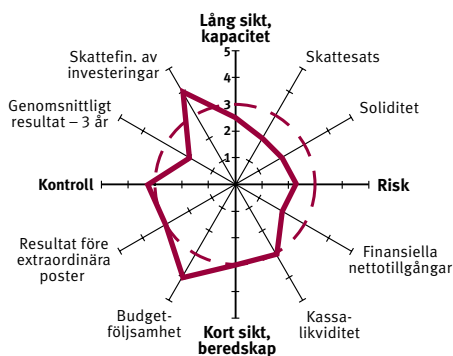
Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 12.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland och Halland (55 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de elva följande en fyra, de 24 därpå en trea, de elva därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är *Risk* summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande till övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras.

I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet,

resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun 2008–2010

Syftet med den här analysen är att redovisa var Färgelanda kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2008–2010 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalands län och Hallands län. Detta görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen jämfört med länens övriga 54 kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärddiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Färgelanda kommun för 2008–2010 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har haft i förhållande till övriga kommuner i länen. Det är viktigt att poängtera att den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 4:a eller en 5:a i profilen, har man visserligen bland de starkaste värdena för nyckeltalet i de granskade länen, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande. Mer information om modellen och de nyckeltal som den innehåller finns i ett separat avsnitt i rapporten.

Inledningsvis i denna analys belyses hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Färgelanda kommun och för

genomsnittet i länen. I avsnittet berörs även nyckeltalen nettoinvesteringar och borgensåtagande, men dessa ingår inte i den finansiella analysen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2008 och 2010. Till sist ges en kort avslutande kommentar till Färgelandas finansiella ställning och utveckling de senaste tre åren.

Som en övergripande kommentar till Färgelanda kommuns finansiella nyckeltal måste nämnas att kommunen 2010 gjort en nedskrivning på en fastighet på hela 69,2 mkr. Denna nedskrivning påverkar flera nyckeltal kraftigt bland andra resultat före extraordinära poster, soliditet och budgetföljsamhet.

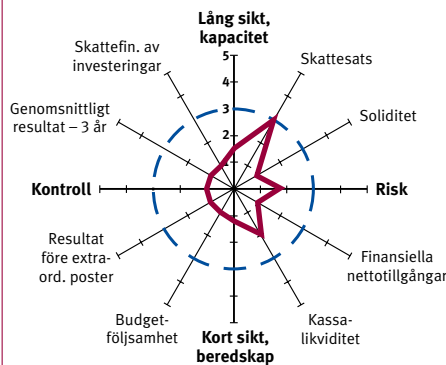
Utvecklingen av några finansiella nyckeltal under perioden 2008–2010

Resultat före extraordinära poster

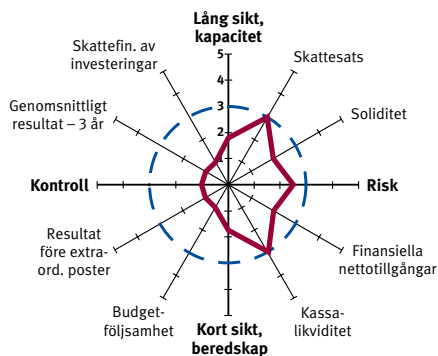
En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet dock ligga på mellan 3 och 4% om kommunens finansiella handlingsutrymme skall bibehållas.

För nyckeltalet "resultat före extraordinära poster" i förhållande till verksamhetens bruttokostnader, redovisade Färgelanda ett försämrat resultat mellan 2008 och 2010 med 22,3 procentenheter från 0,5% till -21,8%. Motsvarande genomsnittlig förändring för kommunerna i Västra Götaland och Halland var en förbättring med 1,3 procentenheter från 0,7% till 2,0%.

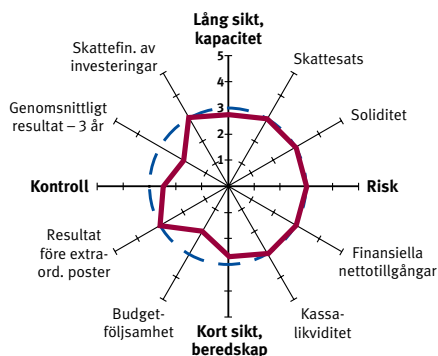
Färgelanda 2010

Färgelanda 2009

Färgelanda 2008

Färgelanda hade under 2010 det svagaste resultatet i de båda länen. Detta innebar en 1:a i den finansiella profilen, vilket var samma som 2009 då kommunen också fick en 1:a men sämre än 2008 då kommunen fick en 3:a.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. Målsättningen med nyckeltalet är att mäta hur de löpande intäkterna räcker till att finansiera investeringarna. Har en kommun stora försäljningsinkomster, kan de i sin tur förbättra egenfinansieringsgraden av investeringar, men detta är ett annat nyckeltal som inte används i denna analys. För att nyckeltalet skall bli jämförbart mellan kommunerna har nettoinvesteringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet finns inte i den finansiella profilen, men redovisas här för att ytterligare komplettera analysen.

En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 7–8% när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar de enskilda åren kraftigt.

Relateras Färgelandas nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår att kommunen sammanlagt under de tre åren mellan 2008–2010 hade en total investeringsvolym som var högre jämfört med genomsnittet i länen. Kommunen investerade för 7%, 20% och 8% av sina nettokostnader under de tre granskade åren. Det innebar att Färgelanda i genomsnitt investerade för 11,7% av nettokostnaderna per år under perioden. Genomsnittsvärdena för länen uppgick till 8% under 2008, 9% under 2009 och 8% under 2010. Detta gav ett genomsnittligt värde för länen på 8,3% per år under perioden 2008–2010.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en så stor andel av skatteintäkterna återstå att större delen av investeringarna kan finansieras med skatteintäkter. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgrad av investeringarna". Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Mellan 2008 och 2009 försämrades skattefinansieringsgraden av investeringarna i Färgelanda kommun från 70% till –10%. Detta berodde på att resultat före extraordinära poster justerat för avskrivningar minskade till negativa värden samtidigt som nettoinvesteringarna ökade. Resultat före extraordinära poster justerat för avskrivningarna minskade från 13,5 mkr till –6,5 mkr medan nettoinvesteringarna ökade från 19,3 mkr till 62,1 mkr.

Under 2010 förstärktes skattefinansieringsgraden av investeringarna i kommunen till 9%. Anledningen var att nettoinvesteringarna minskade med 31,0 mkr i förhållande till föregående år samtidigt som resultat före extraordinära poster justerat för avskrivningar ökade med 9,3 mkr från –6,5 mkr till 2,8 mkr.

För lärens kommuner i genomsnitt uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 87%, 99% samt 110% under den aktuella perioden. Det gav en genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden på 98%. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Färgelanda uppgick under perioden till 23%, vilket innebar att Färgelanda i jämförelse med lärens snitt låg på en svagare skattefinansieringsgrad sett över hela perioden. Färgelanda hade dock en högre investeringsvolym jämfört med genomsnittet i länen.

Vad gäller poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar hade Färgelanda en 1:a både 2009 och 2010. Under periodens första år 2008 fick kommunen en 3:a.

Soliditet inkl pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används "soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt" för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Färgelanda redovisade 2010 en soliditet som var svagare än snittet i länen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till –40% jämfört med genomsnittliga 8%.

Under perioden uppvisade Färgelanda utvecklingsmässigt till skillnad från genomsnittet bland kommunerna i länen en negativ trend. Färgelanda försämrade sin soliditet med –37 procentenheter, från –3% till –40%, samtidigt som den genomsnittliga soliditeten i länen förbättrades med 5 procentenheter, från 3% till 8%. En viktig förklaring till förbättringen, var minskade åtaganden för de pensionsförpliktelser som är äldre än 1998 och som ligger utanför balansräkningen.

I den finansiella profilen hade Färgelanda som poäng för soliditet en 1:a 2010. Under 2008 hade kommunen en 3:a och 2009 hade kommunen en 2:a.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen

långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmått och det långsiktiga soliditetsmålet. I måttet elimineras också vidareutlåning inom koncernen eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet.

Färgelanda försvagade under perioden sina finansiella nettotillgångar relaterade till verksamhetens kostnader med 24 procentenheter från -15% till -39%. Nivån på måttet innebär att kommunens skulder översteg kommunens finansiella tillgångar. Många kommuner i Sverige redovisar i likhet med Färgelanda en negativ nivå på måttet. En förklaring till negativa värden är att kommunerna i många fall har en stor del av sina tillgångar i form av materiella anläggningstillgångar.

Jämfört med övriga kommuner i länen har Färgelanda svagare finansiella nettotillgångar, eftersom länen under perioden låg på mellan -7% och -6%. Färgelandas värde för de finansiella nettotillgångarna under 2010 innebar en 1:a i den finansiella profilen, vilket var sämre än 2008 och 2009 då kommunen fick en 3:a respektive 2:a.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2008 uppgick Färgelandas kassalikviditet till 73%. Under 2009 försämrades den till 63% och under 2010 försvagades den ytterligare till 49%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länen uppgick de aktuella åren till 70%,

77% samt 78%, totalt en förbättring på 8 procentenheter. Detta skall jämföras med Färgelandas försämring med 24 procentenheter. Detta innebär att likviditetsutvecklingen i Färgelanda under perioden var svagare än genomsnittet bland kommunerna i länen.

Färgelandas likviditetsutveckling innebär att kommunen i den finansiella profilen för nyckeltalet kassalikviditet hade en 2:a 2010. Under de två föregående åren fick Färgelanda kommun 3:or.

Som nämns ovan är det viktigt att kassalikviditeten studeras ihop med soliditeten eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning. Detta stärker kommunens kortsiktiga betalningsberedskap men försämrar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen. För Färgelandas del har soliditeten försämrats under perioden.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju till stor del en ideologisk fråga.

Färgelanda hade under hela perioden en skattesats på 21,69 kr. Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade under perioden, från 21,60 kr till 21,72 kr. Det innebär att kommunen 2010 hade en skattesats som var 3 öre lägre än den genomsnittliga skattesatsen bland Västra Götalands och Hallands kommuner. Färgelanda fick därför en 3:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2008 och 2009.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll.

Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts i denna rapport mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Färgelanda uppgick detta mått år 2010 till -24,3%, vilket var en högre budgetavvikelse jämfört med 2009, då avvikelsen stannade på -5,0%. Under 2008 redovisades en avvikelse på -1,1%. För länen kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till -0,2% under 2008, 1,2% under 2009 samt 0,0% under 2010. Färgelanda har under perioden en trend mot försämrad budgetföljsamhet.

I den finansiella profilen har Färgelanda för nyckeltalet budgetföljsamhet under perioden fått två 1:or och en 2:a.

Borgensåtagande

Borgensåtagande i förhållande till verksamhetens kostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med höga borgensåtaganden bör ha god kontroll på de kommunala bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte i den finansiella profilen, men redovisas här för att ytterligare komplettera analysen.

Färgelanda hade under 2010 beviljat borgensåtaganden som understiger snittet bland kommunerna i Västra Götalands och Hallands län. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Färgelanda under 2010 ett värde på 36%, medan genomsnittet i länen låg på 40%. Under 2008 och 2009 redovisade Färgelanda 34% respektive 33% för detta nyckeltal. För länen i genomsnitt redovisades 40% respektive 41%.

De fyra perspektiven, utveckling 2008–2010

Poängen för sju av åtta nyckeltal i den finansiella profilen försämrades mellan 2008 och 2010. Det åttonde nyckeltalet skattesatsen fick oförändrad poäng i den

finansiella profilen om man jämför 2008 med 2010.

Ovanstående innebar att Färgelanda försämrade poängen för samtliga perspektiv i den finansiella profilen under perioden.

Kontrollperspektivet försvagades från 2,5 till 1,0 poäng om 2008 och 2010 jämförs. Samtliga nyckeltal inom perspektivet försvagades poängmässigt mellan dessa två år. Resultat före extraordinära poster samt skattefinansieringsgraden av investeringarna minskade från 3:or till 1:or och budgetföljsamheten samt genomsnittligt resultat under de tre senaste åren minskade från 2:or till 1:or.

Den långsiktiga handlingsberedskapen försämrades från 2,8 till 1,5 poäng vid jämförelse av 2008 och 2010. Endast skattesatsen hade en oförändrad poäng under perioden och låg på 3:or alla tre åren. Övriga nyckeltal inom perspektivet minskade under perioden. Skattefinansieringsgraden av investering-

arna och soliditeten minskade från 3:or till 1:or och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren minskade från 2:a till 1:a.

Poängen för **riskförhållande** minskade från 3,0 till 1,8 poäng mellan 2008 och 2010. Tre av fyra nyckeltal försvagades inom perspektivet under perioden. Det var soliditeten och finansiella nettotillgångar som minskade från 3:or till 1:or samt kassalikviditeten som minskade från 3:a till 2:a. Det fjärde nyckeltalet, skattesatsen, låg oförändrat på 3:or under hela perioden.

För det avslutande fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, försämrades poängen från 2,8 till 1,3. Samtliga nyckeltal inom perspektivet försämrades. Både resultat före extraordinära poster och finansiella nettotillgångar minskade från 3:or till 1:or. Kassalikviditeten föll från 3:a till 2:a och budgetföljsamheten minskade från 2:a till 1:a.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Färgelanda kommun 2010 hade en finansiell profil som var sämre än genomsnittet.

Avslutande kommentar

Färgelanda bör minst hålla en resultatnivå på omkring 2,5% de kommande åren för att möta framtida utmaningar i form av bland annat förväntade volymökningar och högre pensionskostnader, det senare till följd av ökade utbetalningar för den s. k. gamla pensionskulden vilken upparbetats tiden före 1998.

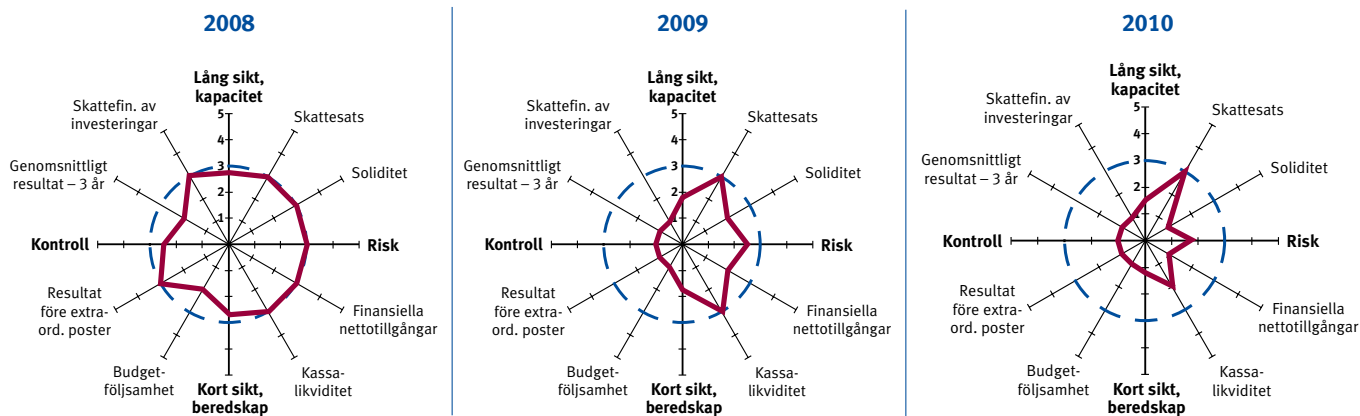
Med det rådande samhällsekonomiska läget blir det en utmaning att lyckas med detta framöver, men med en aktiv styrning där ekonomin hela tiden ställs mot de ökande verksamhetsbehoven kan Färgelanda ha en möjlighet att redovisa ett sådant resultat.

Finansiella nyckeltal

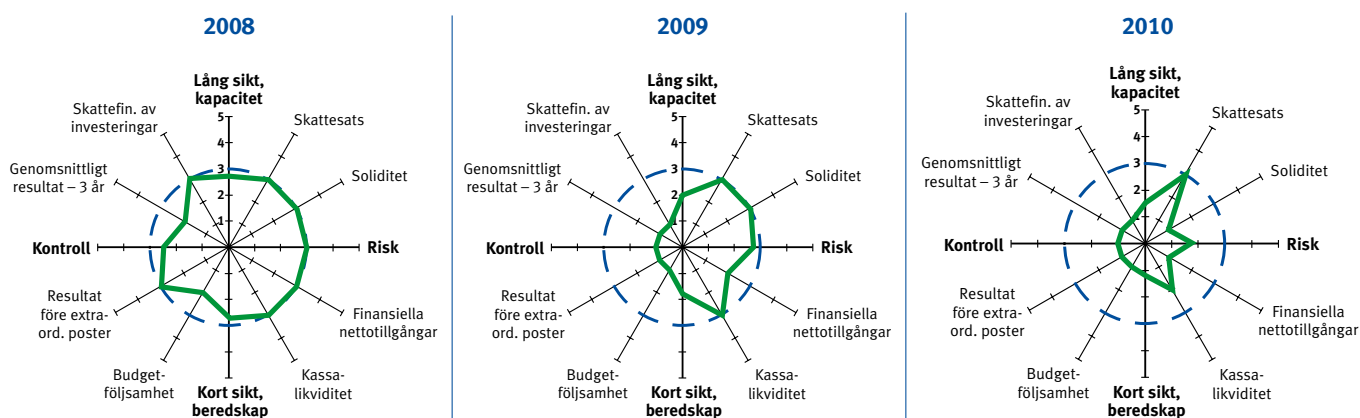
	2008		2009		2010	
	Västra Götaland o. Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland o. Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland o. Halland	Färgelanda kommun
Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	94,6	95,2	93,8	102,0	93,3	98,9
Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	4,2	4,1	4,1	4,0	4,5	27,4
Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	0,3	0,2	-0,5	0,2	-0,2	0,2
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	99,1	99,5	97,4	106,2	97,6	126,5
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	87	70	99	-10	110	9
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	8	7	9	20	8	8
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	0,7	0,5	2,1	-5,1	2,0	-21,8
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	0,6	0,5	2,1	-5,1	2,7	-21,8
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	1,9	1,0	1,6	-1,0	1,6	-8,8
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	3	-3	4	-9	8	-40
Primärkommunal skattesats, kr	21,60	21,69	21,66	21,69	21,72	21,69
Kassalikviditet, %	70	73	77	63	78	49
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-7	-15	-7	-32	-6	-39
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	40	34	41	33	40	36
Budgetavvikelse årets resultat/verksamhetens kostnader, %	-0,2	-1,1	1,2	-5,0	0,0	-24,3

Finansiella profiler för Färgelanda kommun . . .

. . . i förhållande till Västra Götalands län

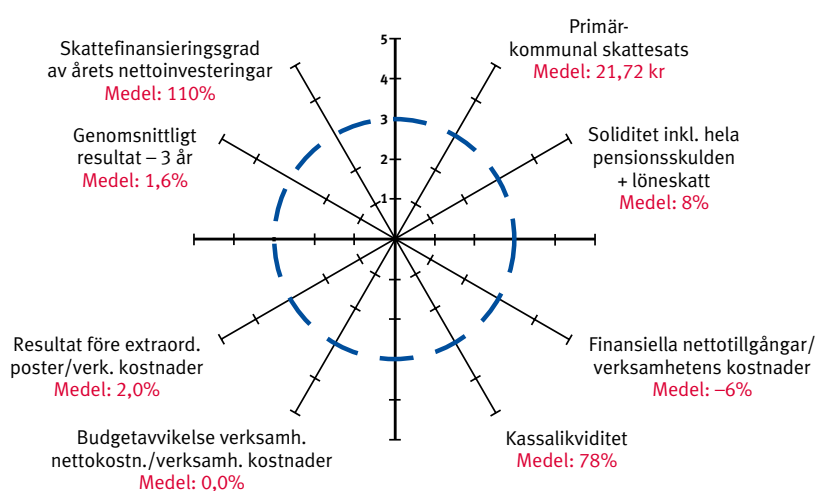
. . . i förhållande till riket

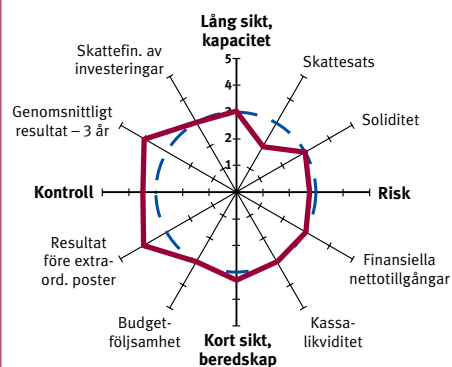
55 finansiella profiler

– Kommunerna i Västra Götalands och Hallands län 2010

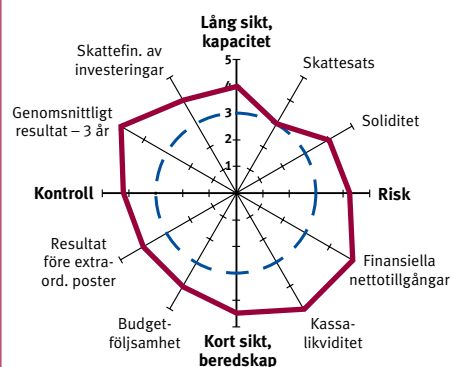
Medelvärden i profilen 2010

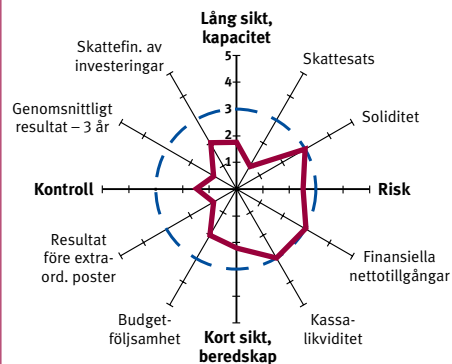
Ale kommun

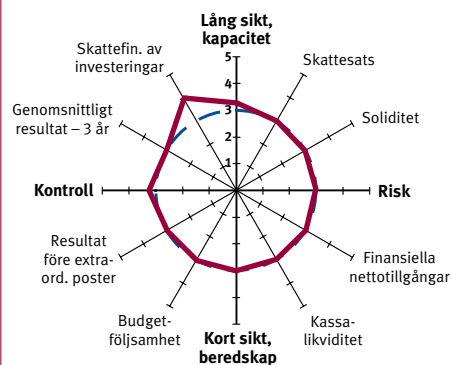
Alingsås kommun

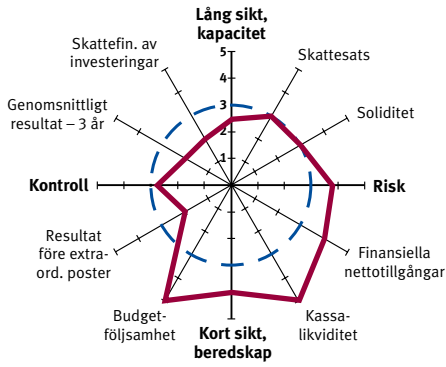
Bengtstors kommun

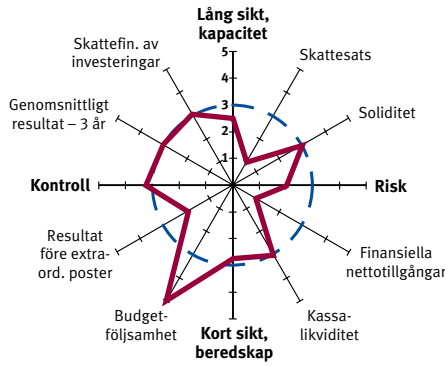
Bollebygds kommun

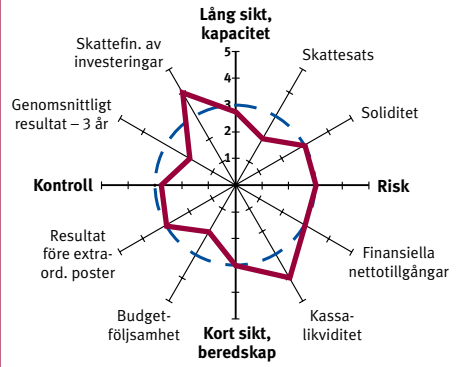
Borås kommun

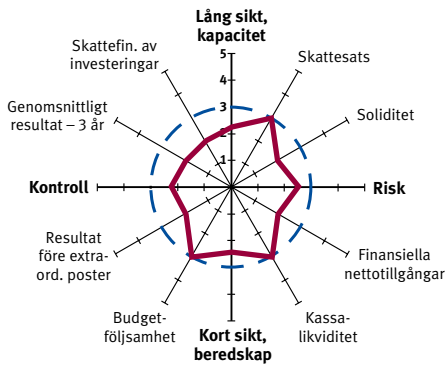
Dals-Eds kommun

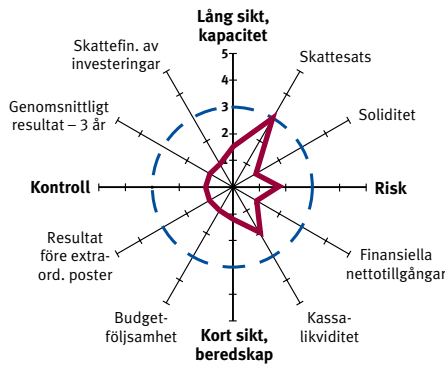
Essunga kommun

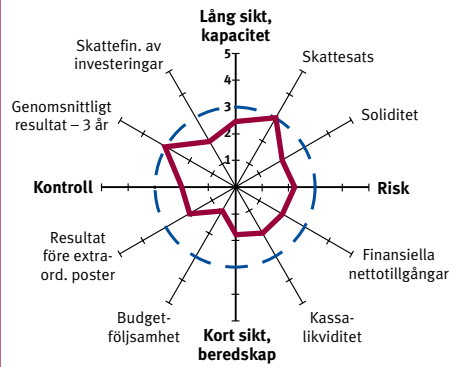
Falköpings kommun

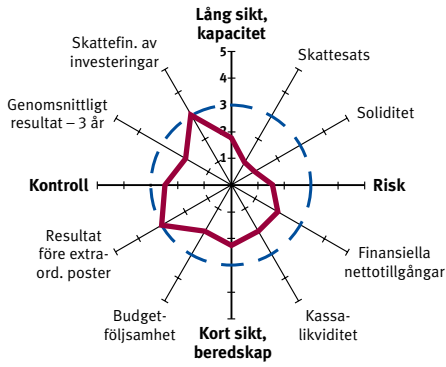
Färgelanda kommun

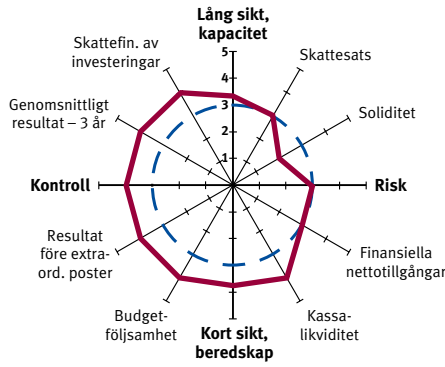
Grästorps kommun

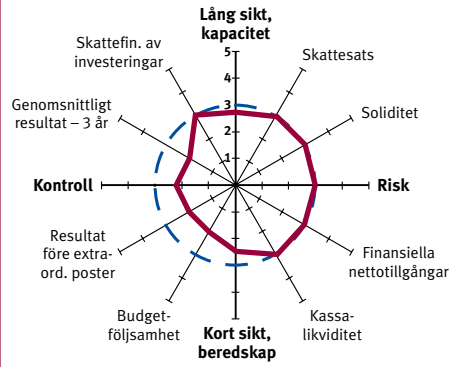
Gullspångs kommun

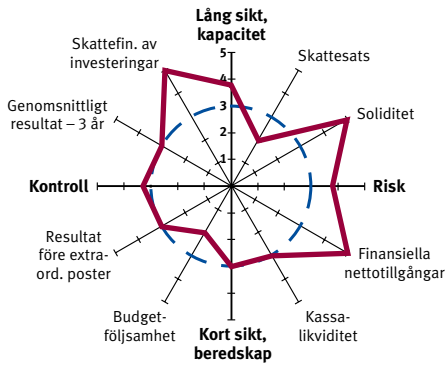
Göteborgs stad

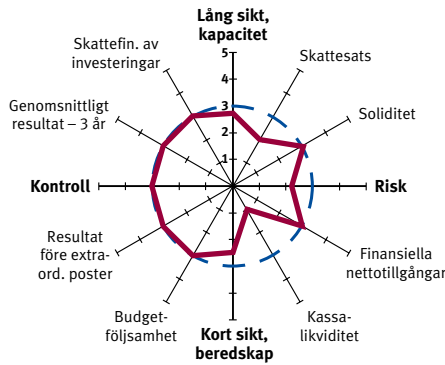
Götene kommun

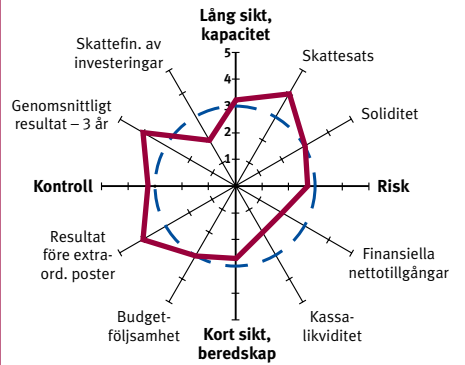
Herrljunga kommun

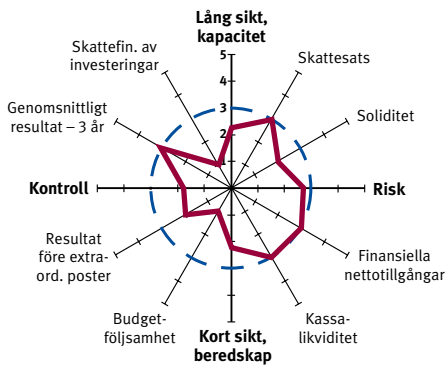
Hjo kommun

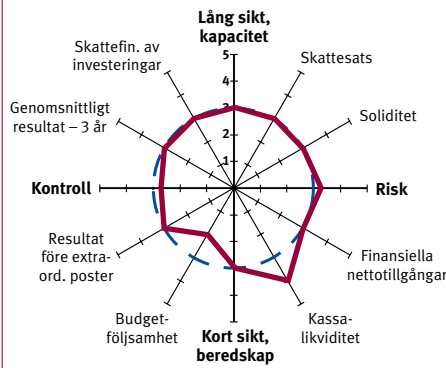
Härryda kommun

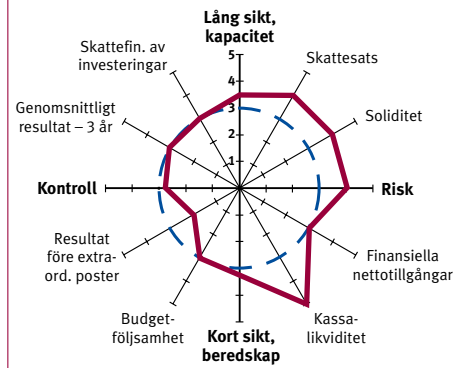
Karlsborgs kommun

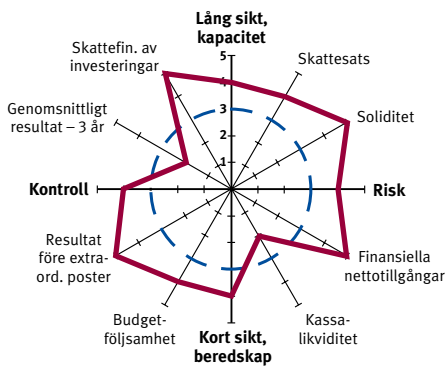
Kungälv kommun

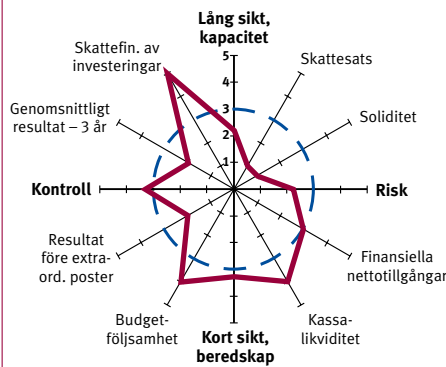
Lerums kommun

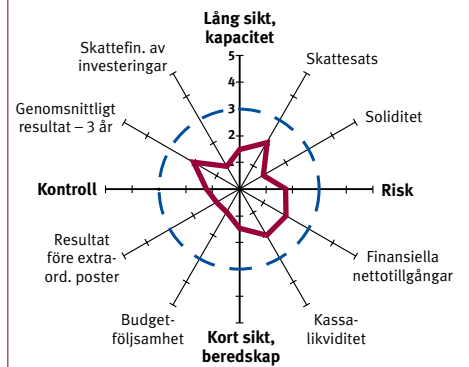
Lidköpings kommun

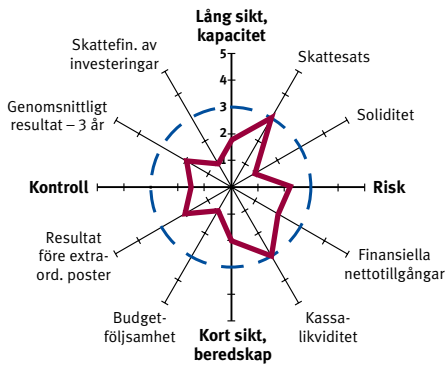
Lilla Edets kommun

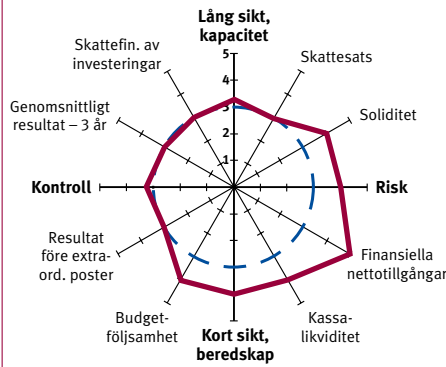
Lysekils kommun

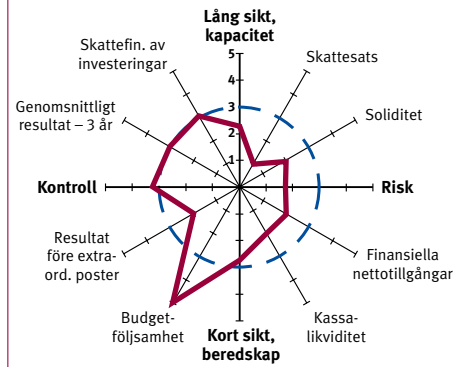
Mariestads kommun

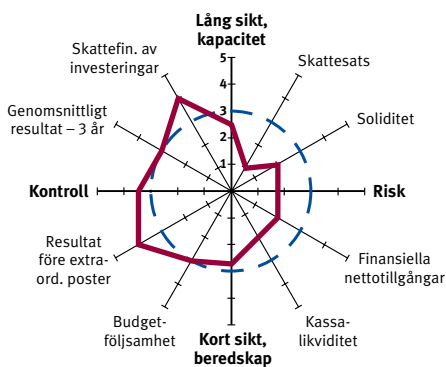
Marks kommun

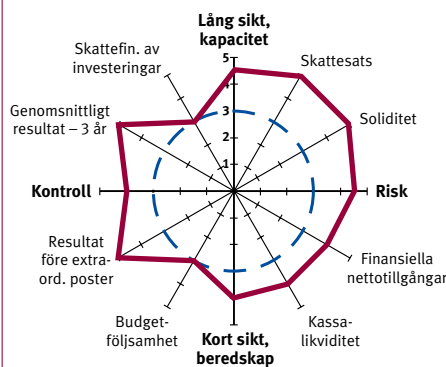
Melleruds kommun

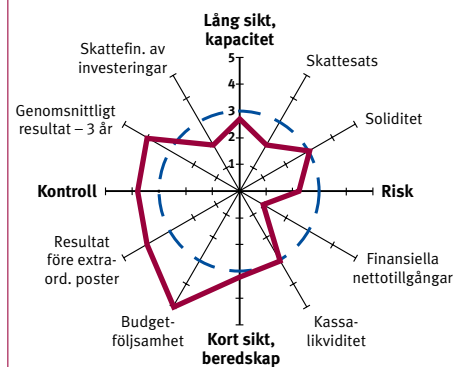
Munkedals kommun

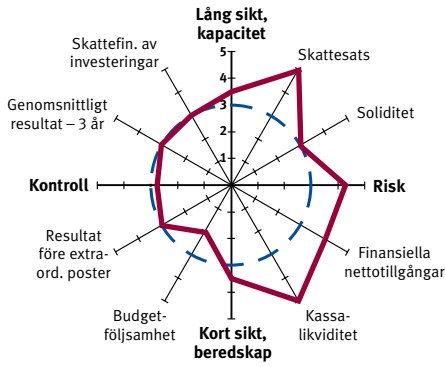
Mölnåls stad

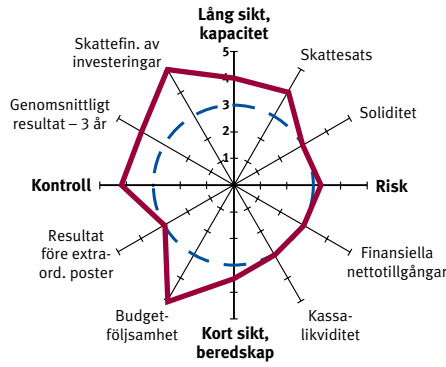
Orusts kommun

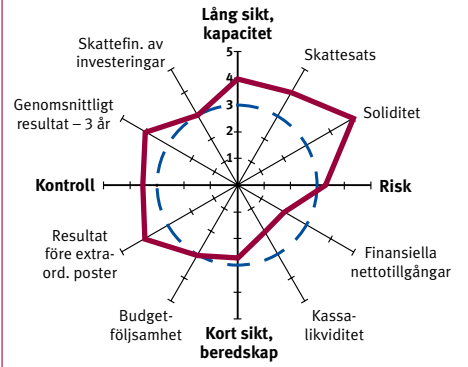
Partille kommun

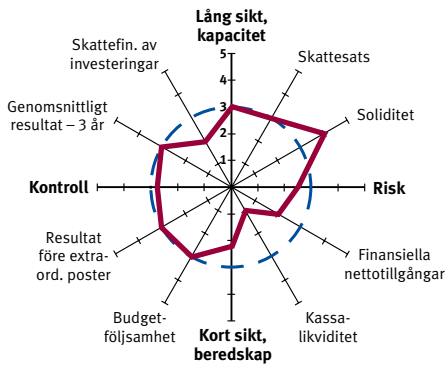
Skara kommun

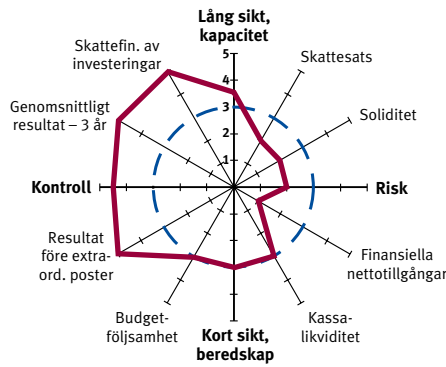
Skövde kommun

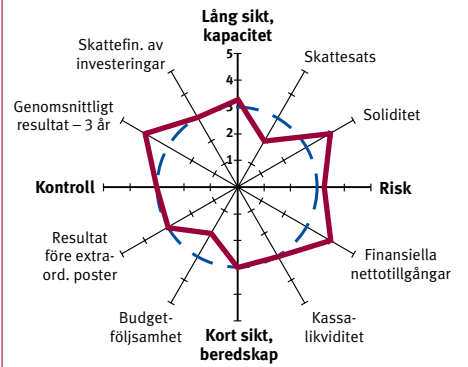
Sotenäs kommun

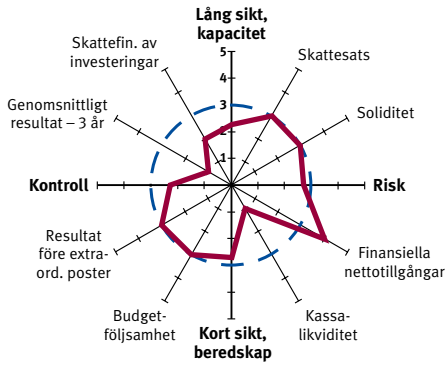
Stenungsunds kommun

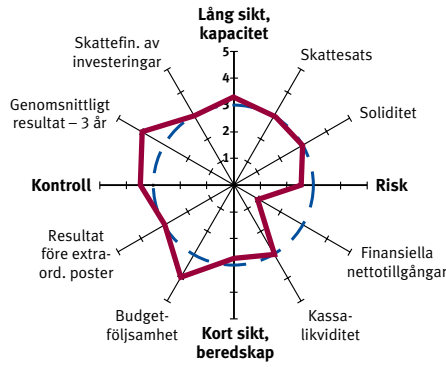
Strömstads kommun

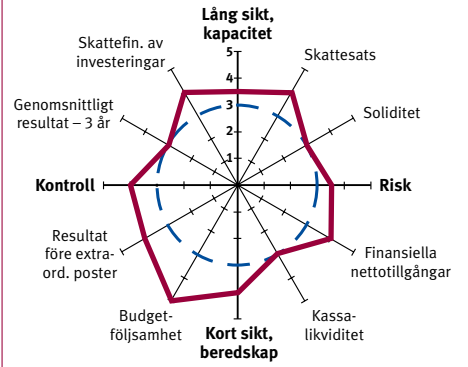
Svenljunga kommun

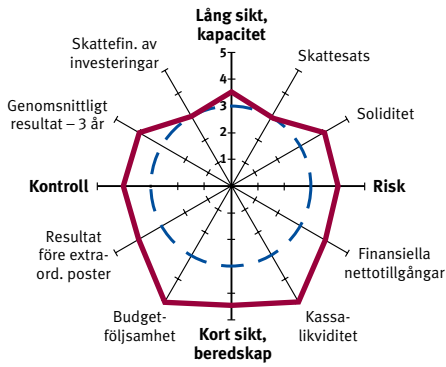
Tanums kommun

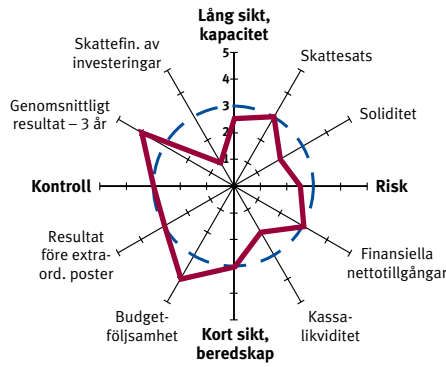
Tibro kommun

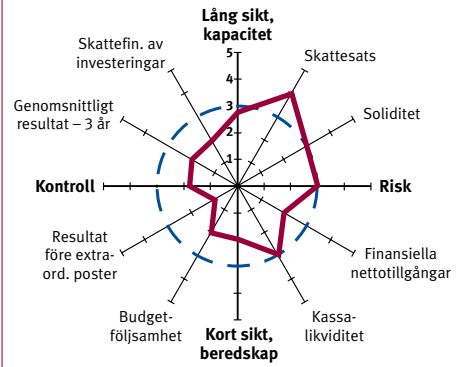
Tidaholms kommun

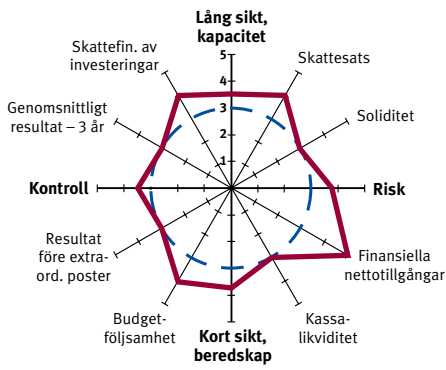
Tjörns kommun

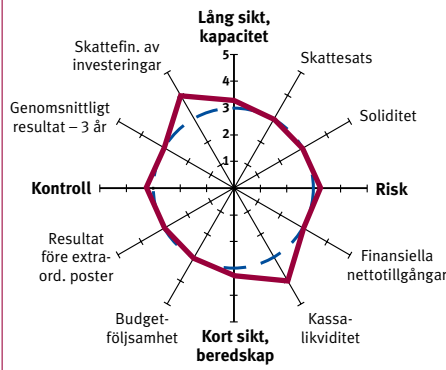
Tranemo kommun

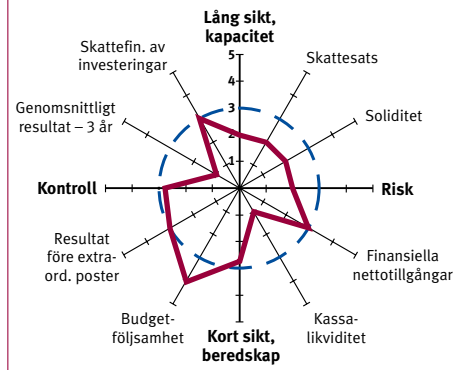
Trollhättans kommun

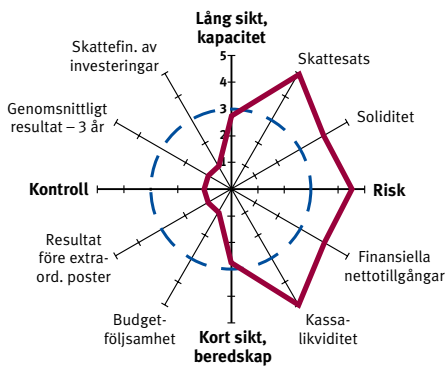
Töreboda kommun

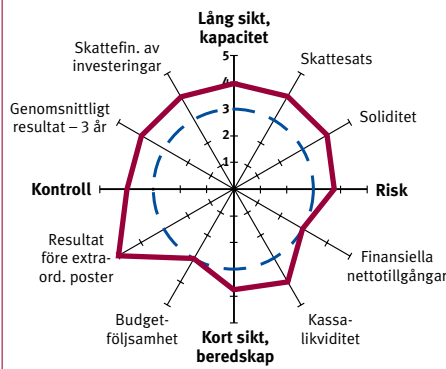
Uddevalla kommun

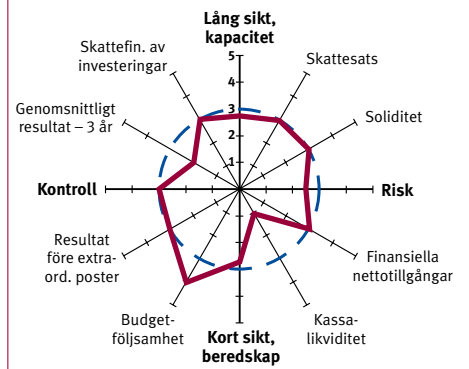
Ulricehamns kommun

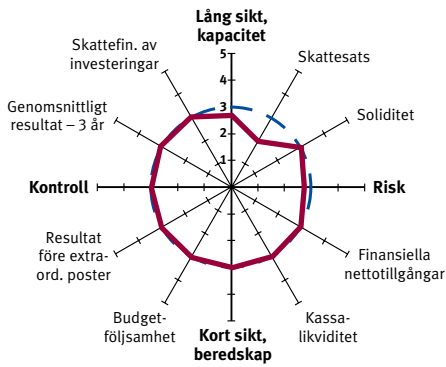
Vara kommun

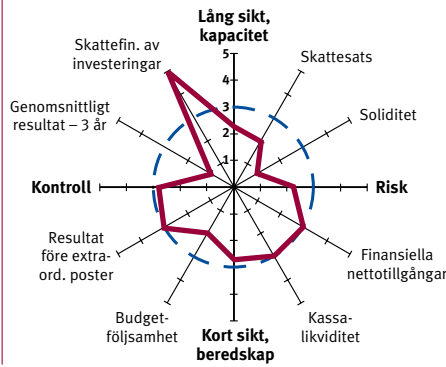
Vårgårda kommun

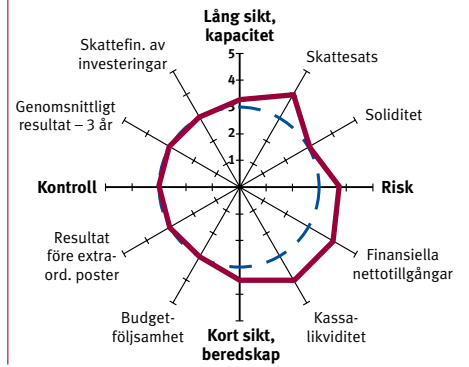
Vänersborg kommun

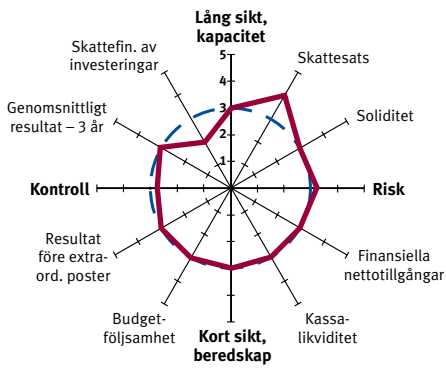
Åmåls kommun

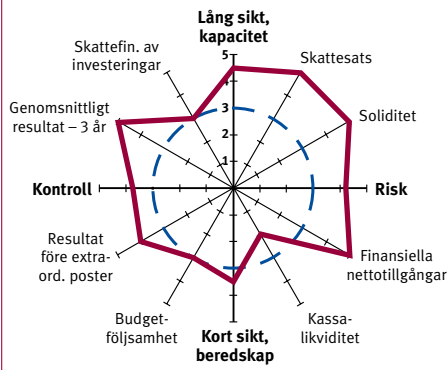
Öckerö kommun

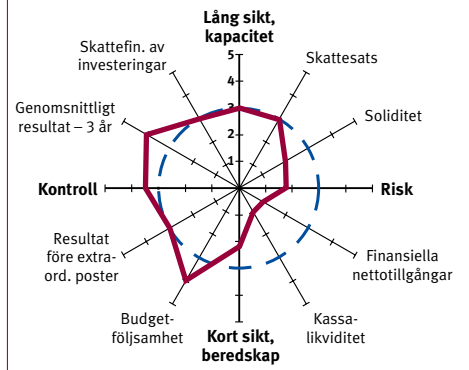
Falkenbergs kommun

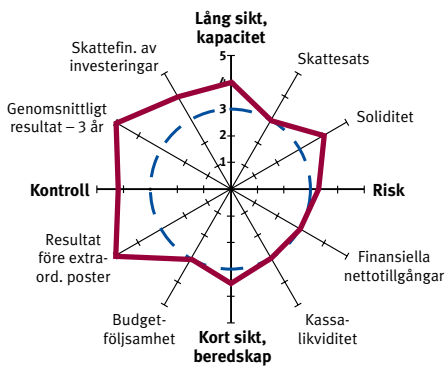
Halmstads kommun

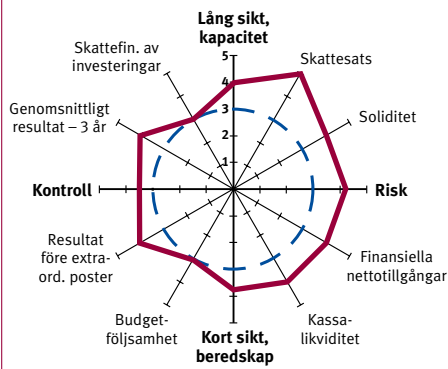
Hylte kommun

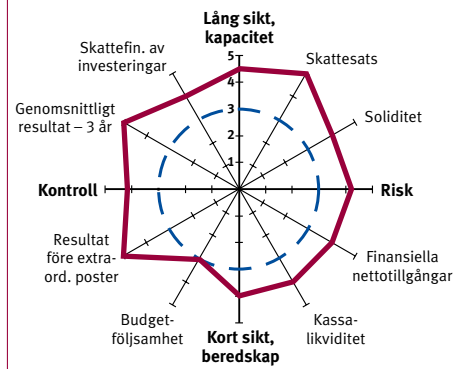
Kungsbacka kommun

Laholms kommun

Varbergs kommun

Finansiella nyckeltal 2010*

Skattesats, kr		Soliditet, %		Finansiella nettotillgångar, %	
Ale	22,30	Ale	7	Ale	-6
Alingsås	21,79	Alingsås	21	Alingsås	24
Bengtstors	22,79	Bengtstors	5	Bengtstors	-17
Bollebygd	21,49	Bollebygd	6	Bollebygd	-11
Borås	21,49	Borås	20	Borås	19
Dals-Ed	23,64	Dals-Ed	8	Dals-Ed	-40
Essunga	22,00	Essunga	12	Essunga	0
Falkenberg	21,3	Falkenberg	4	Falkenberg	-1
Falköping	21,60	Falköping	1	Falköping	-25
Färgelanda	21,69	Färgelanda	-40	Färgelanda	-39
Grästorp	21,75	Grästorp	-13	Grästorp	-19
Gullspång	22,92	Gullspång	-48	Gullspång	-27
Göteborg	21,55	Göteborg	-8	Göteborg	-17
Götene	21,90	Götene	2	Götene	-4
Halmstad	20,78	Halmstad	63	Halmstad	57
Herrljunga	22,29	Herrljunga	35	Herrljunga	28
Hjo	22,00	Hjo	3	Hjo	-16
Hylte	21,45	Hylte	-18	Hylte	-41
Härryda	21,05	Härryda	18	Härryda	-21
Karlsborg	21,50	Karlsborg	-4	Karlsborg	-11
Kungsbacka	21,53	Kungsbacka	26	Kungsbacka	-9
Kungälv	21,87	Kungälv	47	Kungälv	-10
Laholm	20,78	Laholm	21	Laholm	10
Lerum	21,08	Lerum	18	Lerum	-3
Lidköping	21,39	Lidköping	54	Lidköping	57
Lilla Edet	22,80	Lilla Edet	-30	Lilla Edet	-14
Lysekil	22,49	Lysekil	-30	Lysekil	-20
Mariestad	21,69	Mariestad	-24	Mariestad	-23
Mark	21,64	Mark	30	Mark	22
Mellerud	22,69	Mellerud	-16	Mellerud	-29
Munkedal	22,76	Munkedal	-12	Munkedal	-37
Mölndal	20,84	Mölndal	35	Mölndal	19
Orust	22,39	Orust	2	Orust	-50
Partille	20,49	Partille	4	Partille	15
Skara	21,00	Skara	2	Skara	5
Skövde	20,99	Skövde	38	Skövde	-25
Sotenäs	21,74	Sotenäs	31	Sotenäs	-28
Stenungsund	22,07	Stenungsund	-12	Stenungsund	-38
Strömstad	22,34	Strömstad	24	Strömstad	8
Svenljunga	21,70	Svenljunga	15	Svenljunga	8
Tanum	21,99	Tanum	11	Tanum	-41
Tibro	21,14	Tibro	20	Tibro	17
Tidaholm	21,75	Tidaholm	29	Tidaholm	12
Tjörn	21,64	Tjörn	-14	Tjörn	-17
Tranemo	21,00	Tranemo	20	Tranemo	-24
Trollhättan	21,39	Trollhättan	19	Trollhättan	40
Töreboda	21,40	Töreboda	10	Töreboda	4
Uddevalla	22,09	Uddevalla	-1	Uddevalla	-12
Ulricehamn	20,98	Ulricehamn	25	Ulricehamn	12
Vara	21,20	Vara	31	Vara	3
Varberg	20,53	Varberg	22	Varberg	13
Vårgårda	21,64	Vårgårda	7	Vårgårda	-8
Vänersborg	22,64	Vänersborg	4	Vänersborg	-17
Åmål	22,54	Åmål	-20	Åmål	-7
Öckerö	21,19	Öckerö	10	Öckerö	14
Medel	21,72	Medel	9,9	Medel	-5,9

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 15.

Kassalikviditet, %

Ale	65
Alingsås	124
Bengtstors	81
Bollebygd	67
Borås	118
Dals-Ed	63
Essunga	95
Falkenberg	84
Falköping	83
Färgelanda	49
Grästorp	49
Gullspång	52
Göteborg	109
Götene	69
Halmstad	49
Herrljunga	64
Hjo	42
Hylte	39
Härryda	55
Karlsborg	77
Kungsbacka	79
Kungälv	98
Laholm	119
Lerum	132
Lidköping	51
Lilla Edet	92
Lysekil	54
Mariestad	59
Mark	116
Mellerud	52
Munkedal	55
Mölndal	100
Orust	77
Partille	163
Skara	89
Skövde	52
Sotenäs	32
Stenungsund	75
Strömstad	76
Svenljunga	32
Tanum	64
Tibro	62
Tidaholm	127
Tjörn	49
Tranemo	59
Trollhättan	86
Töreboda	111
Uddevalla	35
Ulriceham	122
Vara	113
Varberg	111
Vårgårda	37
Vänersborg	66
Åmål	71
Öckerö	119
Medel	77,6

Budgetföljsamhet, %

Ale	0,8
Alingsås	0,5
Bengtstors	-1,2
Bollebygd	-0,4
Borås	-0,1
Dals-Ed	0,2
Essunga	-1,0
Falkenberg	1,2
Falköping	2,4
Färgelanda	-24,3
Grästorp	-1,9
Gullspång	-1,5
Göteborg	0,7
Götene	-1,4
Halmstad	1,8
Herrljunga	-1,3
Hjo	1,1
Hylte	-0,2
Härryda	1,8
Karlsborg	-2,0
Kungsbacka	4,6
Kungälv	-1,7
Laholm	2,2
Lerum	2,5
Lidköping	0,4
Lilla Edet	0,5
Lysekil	-2,4
Mariestad	-1,8
Mark	-0,2
Mellerud	0,1
Munkedal	1,9
Mölndal	2,2
Orust	0,2
Partille	-1,5
Skara	0,2
Skövde	1,3
Sotenäs	0,9
Stenungsund	1,1
Strömstad	-0,8
Svenljunga	3,8
Tanum	0,3
Tibro	0,0
Tidaholm	0,2
Tjörn	0,7
Tranemo	-1,3
Trollhättan	0,6
Töreboda	1,1
Uddevalla	0,7
Ulriceham	-2,4
Vara	3,5
Varberg	3,4
Vårgårda	-0,2
Vänersborg	1,0
Åmål	-1,2
Öckerö	3,9
Medel	0,0

**Resultat före extraordinära poster/
verksamhetens kostnader, %**

Ale	4,3
Alingsås	4,4
Bengtstors	0,1
Bollebygd	1,6
Borås	0,6
Dals-Ed	0,8
Essunga	1,9
Falkenberg	1,8
Falköping	0,5
Färgelanda	-21,8
Grästorp	0,9
Gullspång	1,9
Göteborg	5,3
Götene	0,4
Halmstad	4,7
Herrljunga	1,6
Hjo	2,2
Hylte	2,1
Härryda	3,9
Karlsborg	1,0
Kungsbacka	5,7
Kungälv	1,2
Laholm	5,1
Lerum	0,4
Lidköping	7,8
Lilla Edet	0,8
Lysekil	-0,1
Mariestad	0,8
Mark	1,2
Mellerud	0,9
Munkedal	3,5
Mölndal	7,2
Orust	5,0
Partille	1,6
Skara	1,6
Skövde	3,6
Sotenäs	1,8
Stenungsund	6,4
Strömstad	1,5
Svenljunga	2,1
Tanum	2,5
Tibro	2,8
Tidaholm	2,8
Tjörn	2,3
Tranemo	0,1
Trollhättan	1,2
Töreboda	1,9
Uddevalla	2,7
Ulriceham	-0,1
Vara	5,6
Varberg	5,6
Vårgårda	1,6
Vänersborg	2,4
Åmål	1,4
Öckerö	2,1
Medel	2,0

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 15.

Borgensåtagande, %

Ale	42
Alingsås	77
Bengtstors	34
Bollebygd	43
Borås	8
Dals-Ed	35
Essunga	40
Falkenberg	17
Falköping	23
Färgelanda	36
Grästorp	12
Gullspång	29
Göteborg	9
Götene	21
Halmstad	24
Herrljunga	53
Hjo	27
Hylte	20
Härryda	4
Karlsborg	43
Kungsbacka	47
Kungälv	26
Laholm	56
Lerum	3
Lidköping	47
Lilla Edet	73
Lysekil	77
Mariestad	38
Mark	38
Mellerud	42
Munkedal	33
Mölndal	81
Orust	47
Partille	76
Skara	13
Skövde	15
Sotenäs	79
Stenungsund	47
Strömstad	132
Svenljunga	15
Tanum	26
Tibro	15
Tidaholm	43
Tjörn	74
Tranemo	22
Trollhättan	76
Töreboda	46
Uddevalla	22
Ulriceham	8
Vara	18
Varberg	22
Vårgårda	38
Vänersborg	41
Åmål	67
Öckerö	84
Medel	40

Skattefinansieringsgrad av investeringarna, %

Ale	93
Alingsås	160
Bengtstors	70
Bollebygd	149
Borås	59
Dals-Ed	98
Essunga	164
Falkenberg	75
Falköping	46
Färgelanda	9
Grästorp	74
Gullspång	105
Göteborg	174
Götene	83
Halmstad	86
Herrljunga	186
Hjo	121
Hylte	93
Härryda	69
Karlsborg	30
Kungsbacka	163
Kungälv	85
Laholm	137
Lerum	86
Lidköping	197
Lilla Edet	236
Lysekil	40
Mariestad	43
Mark	114
Mellerud	78
Munkedal	144
Mölndal	134
Orust	55
Partille	127
Skara	218
Skövde	132
Sotenäs	63
Stenungsund	180
Strömstad	78
Svenljunga	67
Tanum	79
Tibro	146
Tidaholm	95
Tjörn	41
Tranemo	56
Trollhättan	159
Töreboda	158
Uddevalla	84
Ulriceham	36
Vara	175
Varberg	163
Vårgårda	118
Vänersborg	107
Åmål	220
Öckerö	82
Medel	110

Investeringsvolym, %

Ale	10
Alingsås	5
Bengtstors	8
Bollebygd	4
Borås	7
Dals-Ed	6
Essunga	4
Falkenberg	7
Falköping	10
Färgelanda	8
Grästorp	7
Gullspång	5
Göteborg	6
Götene	4
Halmstad	13
Herrljunga	3
Hjo	5
Hylte	8
Härryda	14
Karlsborg	14
Kungsbacka	7
Kungälv	7
Laholm	8
Lerum	7
Lidköping	8
Lilla Edet	1
Lysekil	8
Mariestad	11
Mark	5
Mellerud	6
Munkedal	6
Mölndal	10
Orust	19
Partille	4
Skara	2
Skövde	9
Sotenäs	17
Stenungsund	7
Strömstad	8
Svenljunga	11
Tanum	12
Tibro	5
Tidaholm	9
Tjörn	14
Tranemo	12
Trollhättan	3
Töreboda	4
Uddevalla	10
Ulriceham	9
Vara	7
Varberg	6
Vårgårda	5
Vänersborg	7
Åmål	3
Öckerö	6
Medel	8

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 15.

Kommunforskning i Västsverige är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö.

KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19A • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se